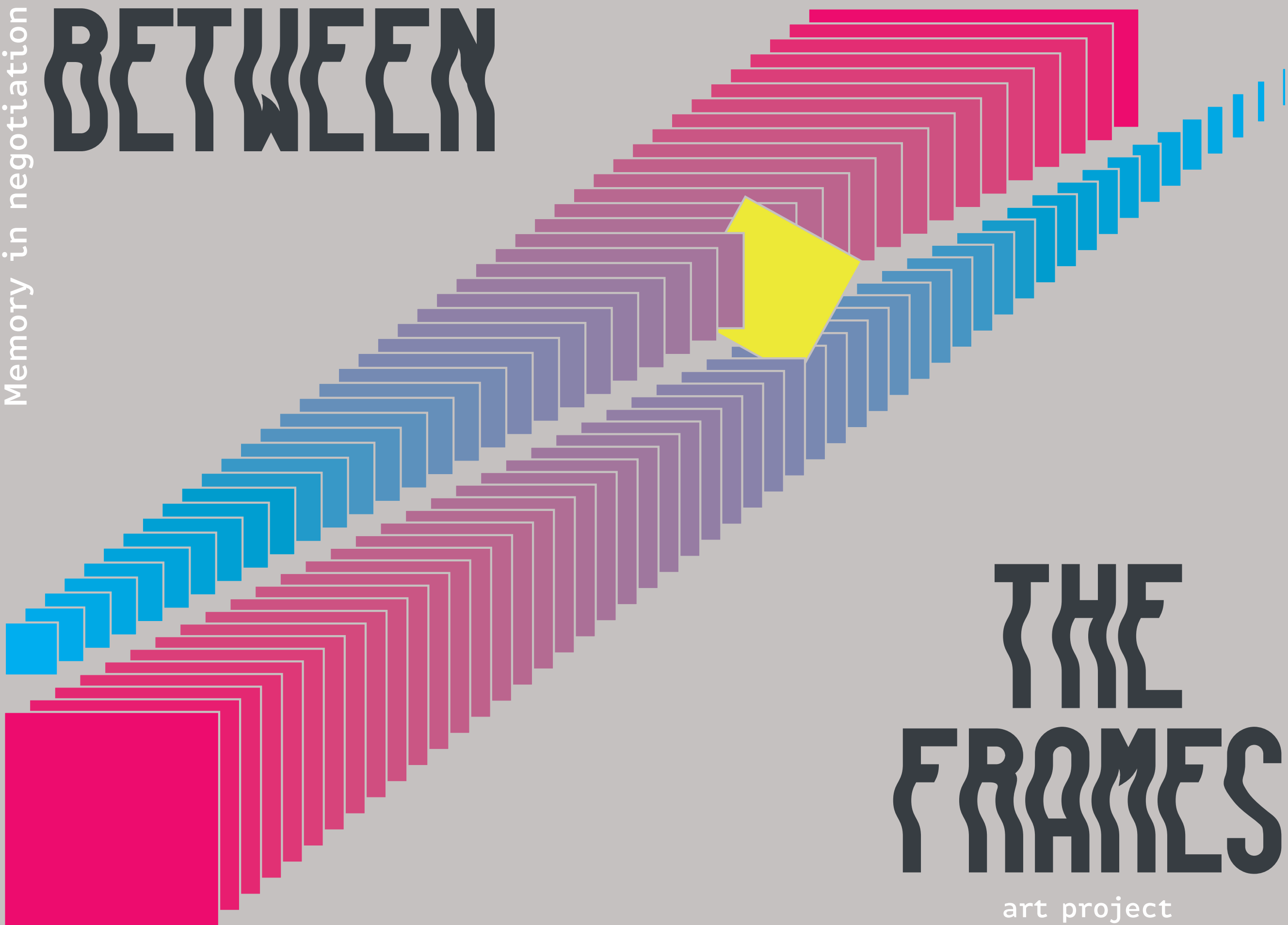

Memory in negotiation

BETWEEN

THE FRAMES

art project

Memory in negotiation

BETWEEN THE FRAMES

23 Σεπτεμβρίου
έως 31 Οκτωβρίου 2026
Achaia Clauss
Πάτρα

BETWEEN THE FRAMES

Memory in negotiation

Το art project Between the Frames | Memory in Negotiation έχει σαν κεντρικό του θέμα την μνήμη, την οποία και θέλει να προσεγγίσει σαν ένα ενεργό πεδίο συνάντησης και ευθύνης και όχι σαν ένα απλό αρχείο γεγονότων.

Εστιάζοντας στην έννοια της μνήμης, δεν είναι ιδιαίτερα δύσκολο το να διαπιστώσουμε πως δεν είναι κάτι που κατοικεί αποκλειστικά στο παρελθόν, ούτε ανήκει μόνο στην Ιστορία. Αντίθετα είναι μια διαρκής διαδικασία, εύθραυστης, αντιφατικής και συχνά ανολοκλήρωτης επαναδιαπραγμάτευσης.

Το art project εστιάζει στην κοινή ελληνο-γερμανική ιστορία, αντιμετωπίζοντάς τη όχι σαν κλειστό αφήγημα, αλλά σαν ζωντανό και ανοιχτό πεδίο διαλόγου. Ανάμεσα στον φιλελληνισμό του 19ου αιώνα, τις πολιτισμικές ανταλλαγές, τις κοινές καλλιτεχνικές και αρχιτεκτονικές επιρροές και στα βαθιά τραύματα της Κατοχής και του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, εκτείνεται ένα σύνθετο τοπίο μνήμης, που δεν μπορεί να αποτυπωθεί μονοδιάστατα.

Θέλοντας να συνδέσουμε την μνήμη με τη σύγχρονη εποχή μας, δεν είναι τυχαίο που το project αντλεί στοιχεία από τον κινηματογράφο: το καρέ, το μοντάζ, το κενό ανάμεσα στις εικόνες. Εκεί, ανάμεσα στα κάδρα, η μνήμη δεν αποτυπώνεται, αλλά αμφισβητείται, μετατοπίζεται και επανενεργοποιείται. Όλα όσα χωρούν στο κάδρο μπορούν να συνυπάρξουν με αυτά που μένουν εκτός, όπως οι σιωπές, οι απώλειες, οι ασυνέχειες και τα τραύματα, γιατί όπως και στη συλλογική μνήμη, αυτό που αποσιωπάται είναι συχνά εξίσου καθοριστικό με αυτό που καταγράφεται.

Οι εικαστικοί που συμμετέχουν καλούνται να χρησιμοποιήσουν τη μνήμη σαν υλικό, σαν ίχνος και σαν μια επιφάνεια φθοράς και επιμονής δημιουργώντας όλα τα είδη της σύγχρονης τέχνης, όπως γλυπτά και κατασκευές που λειτουργούν σαν φορείς συσσωρευμένης εμπειρίας, ζωγραφικά έργα και χαρακτηριστικά σαν πεδία επανάληψης, διαγραφής και επιστροφής, φωτογραφίες σαν αμφίσημα τεκμήρια και ταυτόχρονα αποδείξεις της απώλειας. Τα έργα του project δεν λειτουργούν σαν μνημεία, αλλά σαν ενεργοί φορείς μνήμης, ανοικτοί σε ανάγνωση, αμφισβήτηση και επανανοηματοδότηση.

Χωρίς να θέλει να εικονογραφήσει την Ιστορία, το Between the Frames διερευνά το πώς η μνήμη διαμορφώνεται συλλογικά και μεταβιβάζεται διαγενεακά. Το πώς αλλάζει μορφή όταν περνά από τόπο σε τόπο, από σώμα σε σώμα, από αφήγηση σε εικόνα, αλλά και τον τρόπο που η προσωπική μνήμη συναντά τη δημόσια, όπως και το πώς το τραύμα, αντί να παγιώνεται, μπορεί να μετατραπεί σε χώρο διαλόγου.

Κεντρικός άξονας του project είναι η συμφιλίωση, σαν συνειδητή και απαιτητική διαδικασία αναμέτρησης με το παρελθόν και όχι απλά σαν μια πράξη λήθης ή εξομάλυνσης. Η συμφιλίωση προτείνεται εδώ σαν μια μορφή διαλόγου: μεταξύ διαφορετικών ιστορικών εμπειριών, εθνικών αφηγήσεων και προσωπικών βιωμάτων. Η μνήμη δεν εξιδανικεύεται ούτε εργαλειοποιείται, αλλά παραμένει ανοιχτή, ασταθής και συχνά με διαφορετικές απόψεις.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται και στη συμμετοχή των νέων, όχι σαν παθητικών αποδεκτών μιας

κληρονομημένης ιστορίας, αλλά σαν ενεργών συνομιλητών της. Οι νεότερες γενιές, παρότι δεν φέρουν άμεση και βιωματική την μνήμη των γεγονότων, καλούνται να διαχειριστούν τα αποτυπώματά τους. Η τέχνη λειτουργεί εδώ σαν εργαλείο μετάφρασης μεταφέροντας την ιστορική εμπειρία στο παρόν, περνώντας μέσα από το τραύμα στον διάλογο.

Σε έναν ευρωπαϊκό χώρο όπου η μνήμη του 20ού αιώνα επανέρχεται με νέα ερωτήματα, το Between the Frames: Memory in Negotiation αντιστέκεται στην απλοποίηση μέσα από κοινά πεδία ευθύνης που οδηγούν σε ανοιχτές μορφές σκέψης.

Μέσα από αυτή την προσέγγιση, το project δεν ζητά να “κλείσει” το παρελθόν, αλλά ζητά να το ξαναδούμε ανάμεσα στα πλαίσια, όπου η μνήμη παραμένει ζωντανή και ο διάλογος απόλυτα αναγκαίος.

Λιάνα Ζωζά, Επιμελήτρια της έκθεσης

Βιογραφικό Σημείωμα

Η Λιάνα Ζωζά είναι Curator και Art Manager, με επαγγελματική δραστηριότητα στον χώρο της σύγχρονης τέχνης και της πολιτιστικής παραγωγής. Η δουλειά της επικεντρώνεται στην επιμέλεια και ανάπτυξη εκθέσεων, καλλιτεχνικών projects και πολιτιστικών συνεργασιών, με έμφαση στη δημιουργία ουσιαστικού διαλόγου ανάμεσα στην τέχνη, την κοινωνία και τον σύγχρονο πολιτισμό.

Σπούδασε Καλές Τέχνες στο University of Bolton, στην Αγγλία και στην συνέχεια ολοκλήρωσε δύο μεταπτυχιακά προγράμματα: MA in PR, Advertising and Communication και Master of Business Administration (MBA), με εξειδίκευση στο Art Management στο University of Leicester

Είναι ιδρύτρια και διευθύντρια της Cube Gallery, όπου δραστηριοποιείται στην παρουσίαση και ανάδειξη της σύγχρονης τέχνης, καθώς και στον σχεδιασμό και την παραγωγή εκθέσεων και art projects. Παράλληλα, δραστηριοποιείται στον χώρο της πολιτιστικής επικοινωνίας και του σύγχρονου καλλιτεχνικού λόγου σαν art writer και interviewer.

Έχει σχεδιάσει, επιμεληθεί και υλοποιήσει πολιτιστικά projects και με διεθνείς συνεργασίες, με ιδιαίτερη έμφαση σε δράσεις με κοινωνικό και πολιτιστικό αποτύπωμα. Στο πλαίσιο αυτό, συνεργάζεται με οργανισμούς και εταιρείες που υποστηρίζουν ενεργά τον πολιτισμό και αναπτύσσουν δράσεις με κοινωνική ευαισθησία και εταιρική υπευθυνότητα, δημιουργώντας projects που συνδέουν τη σύγχρονη τέχνη με την κοινωνική συμμετοχή, την πολιτιστική συνύπαρξη και τον δημόσιο διάλογο.

Η επιμελητική της πρακτική εστιάζει στη σύγχρονη τέχνη και στη δυναμική σχέση της με το κοινωνικό και πολιτιστικό περιβάλλον. Μέσα από την επιμέλεια εκθέσεων και διεπιστημονικών projects, διερευνά διαφορετικές οπτικές, αφηγήσεις και τρόπους προσέγγισης της σύγχρονης καλλιτεχνικής δημιουργίας, δημιουργώντας συνθήκες για διάλογο, ανταλλαγή και ουσιαστική επικοινωνία ανάμεσα στην τέχνη και το κοινό.

BETWEEN THE FRAMES

Memory in negotiation

Das Kunstprojekt Between the Frames | Memory in Negotiation stellt die Erinnerung in den Mittelpunkt und möchte sie als ein aktives Feld der Begegnung und der Verantwortung begreifen - und nicht als ein bloßes Archiv von Ereignissen.

Wenn wir uns mit dem Begriff der Erinnerung beschäftigen, lässt sich unschwer feststellen, dass sie weder ausschließlich in der Vergangenheit verortet ist noch allein der Geschichte angehört. Vielmehr ist sie ein fortwährender Prozess einer fragilen, widersprüchlichen und häufig unvollendeten Neuverhandlung.

Das Kunstprojekt richtet den Blick auf die gemeinsame griechisch-deutsche Geschichte und versteht sie nicht als abgeschlossenes Narrativ, sondern als lebendigen und offenen Raum des Dialogs. Zwischen dem Philhellenismus des 19. Jahrhunderts, dem kulturellen Austausch, den gemeinsamen künstlerischen und architektonischen Einflüssen und den tiefen Traumata der Besatzungszeit und des Zweiten Weltkriegs erstreckt sich eine komplexe Erinnerungslandschaft, die sich nicht eindimensional darstellen lässt.

In dem Bestreben, Erinnerung mit unserer Gegenwart zu verbinden, ist es kein Zufall, dass das Projekt Elemente aus dem Film aufgreift: das Einzelbild, die Montage, die Leerstelle zwischen den Bildern. Dort, zwischen den Bildern, wird Erinnerung nicht einfach festgehalten, sondern hinterfragt, verschoben und reaktiviert. Alles, was innerhalb des Bildrahmens Platz findet, kann neben dem bestehen, was außerhalb bleibt -

dem Schweigen, den Verlusten, den Brüchen und den Traumata. Denn wie im kollektiven Gedächtnis ist das, was verschwiegen wird, häufig ebenso prägend wie das, was festgehalten wird.

Die teilnehmenden bildenden Künstlerinnen und Künstler sind eingeladen, Erinnerung als Material, als Spur und als Oberfläche von Abnutzung und Beharrlichkeit zu verwenden und dabei Werke aus allen Bereichen der zeitgenössischen Kunst zu schaffen: Skulpturen und Konstruktionen, die als Träger angesamelter Erfahrung fungieren; Gemälde und Druckgrafiken als Felder der Wiederholung, Auslöschung und Wiederkehr; Fotografien als mehrdeutige Dokumente und zugleich als Zeugnisse des Verlusts. Die Werke des Projekts fungieren nicht als Denkmäler, sondern als aktive Träger von Erinnerung, offen für Lesarten, Hinterfragung und neue Bedeutungszuschreibungen.

Ohne die Geschichte illustrieren zu wollen, untersucht Between the Frames, wie Erinnerung kollektiv geformt und über Generationen hinweg weitergegeben wird. Wie sie ihre Form verändert, wenn sie von Ort zu Ort, von Körper zu Körper, von der Erzählung zum Bild übergeht, aber auch, wie persönliche Erinnerung auf öffentliche Erinnerung trifft und wie Trauma, anstatt sich zu verfestigen, zu einem Raum des Dialogs werden kann.

Ein zentraler Schwerpunkt des Projekts ist die Versöhnung - als bewusster und anspruchsvoller Prozess der Auseinandersetzung mit der Vergangenheit und nicht lediglich als

Akt des Vergessens oder der Glättung. Versöhnung wird hier als eine Form des Dialogs verstanden: zwischen unterschiedlichen historischen Erfahrungen, nationalen Narrativen und persönlichen Erlebnissen. Erinnerung wird weder idealisiert noch instrumentalisiert, sondern bleibt offen, instabil und häufig von unterschiedlichen Sichtweisen geprägt.

Besondere Bedeutung kommt auch der Beteiligung junger Menschen zu - nicht als passiven Empfängerinnen und Empfängern einer überlieferten Geschichte, sondern als aktiven Gesprächspartnerinnen und Gesprächspartnern. Obwohl die jüngeren Generationen keine unmittelbare, selbst erlebte Erinnerung an die Ereignisse in sich tragen, sind sie dazu aufgerufen, mit deren Spuren umzugehen. Kunst fungiert hier als Instrument der Übersetzung, das historische Erfahrung in die Gegenwart überträgt und dabei den Weg vom Trauma zum Dialog eröffnet.

In einem europäischen Raum, in dem die Erinnerung an das 20. Jahrhundert mit neuen Fragestellungen wiederkehrt, widersetzt sich Between the Frames: Memory in Negotiation der Vereinfachung, indem es gemeinsame Räume der Verantwortung eröffnet, die zu offenen Formen des Denkens führen.

Mit diesem Ansatz versucht das Projekt nicht, die Vergangenheit „abzuschließen“, sondern fordert dazu auf, sie erneut zwischen den Rahmen zu betrachten – dort, wo die Erinnerung lebendig und der Dialog unbedingt notwendig bleibt.

Liana Zoza, Kuratorin

Biografische Notiz

Liana Zoza ist Kuratorin und Art Managerin und arbeitet professionell im Bereich der zeitgenössischen Kunst und Kulturproduktion. Im Mittelpunkt ihrer Arbeit stehen die Konzeption und Entwicklung von Ausstellungen, Kunstprojekten und kulturellen Kooperationen, mit besonderem Schwerpunkt auf der Schaffung eines substanziellen Dialogs zwischen Kunst, Gesellschaft und zeitgenössischer Kultur.

Sie studierte Fine Arts an der University of Bolton in England und absolvierte anschließend zwei Masterstudiengänge: einen MA in PR, Advertising and Communication sowie einen Master of Business Administration (MBA) mit Spezialisierung auf Art Management an der University of Leicester.

Sie ist Gründerin und Direktorin der Cube Gallery, wo sie sich der Präsentation und Förderung zeitgenössischer Kunst sowie der Konzeption und Produktion von Ausstellungen und Kunstprojekten widmet. Parallel dazu ist sie im Bereich der Kulturkommunikation und des zeitgenössischen Kunstdiskurses als Art Writer und Interviewerin tätig.

Sie hat Kulturprojekte -auch im Rahmen internationaler Kooperationen - konzipiert, kuratiert und realisiert, mit besonderem Schwerpunkt auf Projekten mit gesellschaftlicher und kultureller Wirkung. In diesem Zusammenhang arbeitet sie mit Organisationen und Unternehmen zusammen, die Kultur aktiv unterstützen und Initiativen mit sozialer Sensibilität und unternehmerischer Verantwortung entwickeln. Dabei entstehen Projekte, die zeitgenössische Kunst mit gesellschaftlicher Teilhabe, kulturellem Zusammenleben und öffentlichem Dialog verbinden.

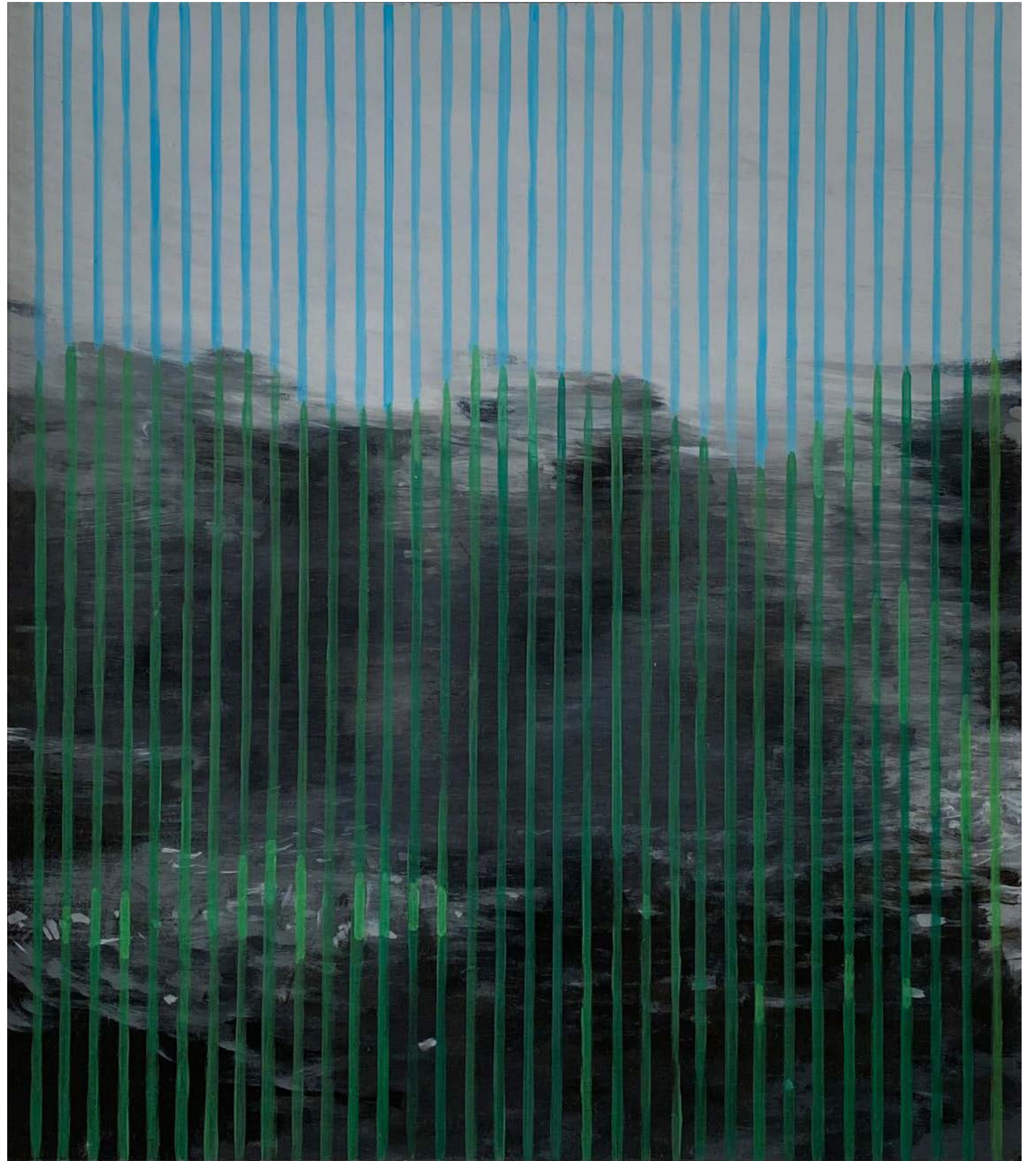
Ihre kuratorische Praxis konzentriert sich auf zeitgenössische Kunst und deren dynamische Beziehung zum gesellschaftlichen und kulturellen Umfeld. Durch die Kuratierung von Ausstellungen und interdisziplinären Projekten untersucht sie unterschiedliche Perspektiven, Narrative und Zugänge zur zeitgenössischen künstlerischen Produktion und schafft Bedingungen für Dialog, Austausch und eine substanzielle Kommunikation zwischen Kunst und Publikum.

Brendan Kelly | Eva Budweg | LATHOS (Εύη Μιχελάκη, Χρήστος Χριστοδουλόπουλος) | Βιβή Βελαέτη | Ευγενία Γαλανοπούλου | Πέννυ Γκέκα | Τίνα Κόντογλη | Μάκης Κυριακόπουλος | Σοφία Κυριακού | Λούλα Λεβέντη | Ανδρέας Λυμπεράτος | Αλέξανδρος Μαγκανιώτης | Ελεάννα Μαρτίνου | Σταυρούλα Μιχαλοπούλου | Κωνσταντίνος Μίχαλος | Δημοσθένης Μπογιατζής | Ισμήνη Μπονάτσου | Ανδρέας Νικολαΐδης | Μαρία Παπατζέλου | Κωνσταντίνος Τόλης | Γιάννης Χρηστάκος | Brendan Kelly | Eva Budweg | LATHOS (Evi Michelaki - Christos Christodoulopoulos) | Vivi Velaeti | Evgenia Galanopoulou | Penny Geka | Tina Kontogli | Makis Kyriakopoulos | Sofia Kyriakou | Loula Leventi | Andreas Lymperatos | Alexandros Magkaniotis | Eleanna Martinou | Stavroula Michalopoulou | Konstantinos Michalos | Dimosthenis Bogiatzis | Ismini Bonatsou | Andreas Nikolaidis | Maria Papatzelou | Konstantinos Tolis | Giannis Christakos

Brendan Kelly

Shimmer (Blue)

60 × 50 εκ., Ακρυλικό σε καμβά
60 × 50 cm, Acryl auf Leinwand

Στο SHIMMER (BLUE), το τοπίο μετατρέπεται σε έναν χώρο όπου η μνήμη δεν καταγράφεται απλώς, αλλά βρίσκεται σε μια διαρκή διαδικασία διαπραγμάτευσης. Η σκοτεινή, σχεδόν φωτογραφική επιφάνεια μοιάζει να διατηρεί το ίχνος μιας εικόνας που έχει ήδη παρέλθει, ενώ οι επαναλαμβανόμενες κάθετες γραμμές παρεμβάλλονται ανάμεσα στον θεατή και το τοπίο, διαταράσσοντας την εικόνα και μεταβάλλοντας τον τρόπο με τον οποίο γίνεται αντιληπτή.

Ανάμεσα στην ορατότητα και την απόκρυψη, την αναγνώριση και την αβεβαιότητα, η μνήμη αναδύεται ως μια διαδικασία επιλογής, μετατόπισης και επανασύνδεσης. Κάθε γραμμή μοιάζει να προσθέτει κάτι στην εικόνα και ταυ-

τόχρονα να αφαιρεί κάτι από αυτήν, υπενθυμίζοντάς μας ότι αυτό που θυμόμαστε δεν ταυτίζεται ποτέ απόλυτα με αυτό που συνέβη, αλλά είναι μάλλον εκείνο που συνεχίζουμε να επεξεργαζόμαστε μέσα από το παρόν.

Στο πλαίσιο της έκθεσης Between the Frames: Memory in Negotiation, το έργο γίνεται μια οπτική διερεύνηση του ίδιου του ενδιαμέσου χώρου: του χώρου ανάμεσα σε μια εικόνα και την ανάμνησή της, ανάμεσα σε αυτό που βλέπουμε και σε αυτό που επιλέγουμε να διατηρήσουμε. Εδώ, η μνήμη δεν αποτελεί ένα οριστικό ίχνος του παρελθόντος, αλλά μια ζωντανή εικόνα σε διαρκή κατάσταση διαπραγμάτευσης.

In SHIMMER (BLUE) wird die Landschaft zu einem Raum, in dem Erinnerung nicht einfach festgehalten, sondern fortwährend neu ausgehandelt wird. Die dunkle, beinahe fotografische Oberfläche scheint die Spur eines Bildes zu bewahren, das bereits vergangen ist, während die wiederkehrenden vertikalen Linien zwischen Betrachter und Landschaft treten, das Bild unterbrechen und seine Wahrnehmung verändern.

Zwischen Sichtbarkeit und Verbergen, Wiedererkennen und Ungewissheit erscheint Erinnerung als ein Prozess der Auswahl, Verschiebung und erneuten Verknüpfung. Jede Linie scheint dem Bild etwas hinzuzufügen und ihm zugleich etwas zu entziehen. Dadurch

erinnert das Werk daran, dass das, woran wir uns erinnern, niemals vollständig mit dem identisch ist, was tatsächlich geschehen ist, sondern vielmehr mit dem, was wir aus der Gegenwart heraus immer wieder neu verarbeiten.

Im Rahmen von Between the Frames: Memory in Negotiation wird das Werk zu einer visuellen Untersuchung des Dazwischen selbst: des Raumes zwischen einem Bild und seiner Erinnerung, zwischen dem, was wir sehen, und dem, was wir zu bewahren wählen. Erinnerung ist hier keine endgültige Spur der Vergangenheit, sondern ein lebendiges Bild, das sich in einem fortwährenden Prozess des Aushandelns befindet.

Eva Budweg
Εύη Μιχελάκη
Χρήστος Χριστοδουλόπουλος

Eva Budweg
Evi Michelaki
Christos Christodouloupoulos

Sorry i let you down

Εγκατάσταση μικτής τεχνικής (ξύλο, τυπωμένες φωτογραφίες, πέτρα, παιχνίδι, χαρτί, καρφί), 60 × 60 × 50 εκ.

Mixed-Media-Installation (Holz, gedruckte Fotografien, Stein, Spielzeug, Papier, Nagel), 60 × 60 × 50 cm

Eva Budweg / Εύη Μιχελάκη / Χρήστος Χριστοδουλόπουλος

Η φιλία μας ξεκίνησε πριν από σχεδόν είκοσι χρόνια, κατά τη διάρκεια των σπουδών μας στην Αγγλία. Τρεις καλλιτέχνες από διαφορετικές γενιές, από την Ελλάδα και τη Γερμανία, χτίσαμε μια δυνατή σχέση πάνω στα κοινά μας στοιχεία αλλά και τις διαφορές μας.

Το SORRYILETYOUDOWNγεννήθηκε όταν βρεθήκαμε μαζί στην Ελλάδα για λίγες ημέρες, σε μια στιγμή που και οι τρεις ζούσαμε προσωπικές δοκιμασίες. Ένα διαζύγιο, το πένθος για τις απώλειες των πατέρων μας, πιέσεις στις σχέσεις και τη δουλειά μας.

Κάπου ανάμεσα στις κουβέντες μας, τον πόνο, τον θυμό και την απώλεια, το έργο ξεκίνησε

σαν ένα κυκλικό παιχνίδι και εκτόνωση. Ο ένας άρχιζε, ο επόμενος πρόσθετε ή μεταμόρφωνε στοιχεία, κι ο τρίτος συνέχιζε.

Φράσεις από τις συζητήσεις που τραβούσαν μέχρι αργά. Ένα γράμμα που σκίστηκε, καρφώθηκε και σημαδεύτηκε με κόκκινο χρώμα. Selfie φωτογραφίες που συναγωνιζόμασαν να τις κάνουμε κινηματογραφικά τρομακτικές και «μαύρες».

Εκείνες οι μέρες έχουν μείνει στη μνήμη με μια γλυκόπικρη γεύση. Ο μοιρασμένος πόνος ελάφρυνε. Η φιλία μεγάλωσε για να χωρέσει και τις μαύρες στιγμές. Το έργο φέρνει πάνω του τα ίχνη αυτής της πορείας.

Eva Budweg, Evi Michelaki Christos Christodouloupoulos

Unsere Freundschaft begann vor fast zwanzig Jahren während unseres Studiums in England. Drei Künstler:innen aus unterschiedlichen Generationen, aus Griechenland und Deutschland, bauten wir eine starke Beziehung auf – auf der Grundlage unserer Gemeinsamkeiten, aber auch unserer Unterschiede.

SORRY I LET YOU DOWN entstand, als wir für einige Tage gemeinsam in Griechenland waren, zu einer Zeit, in der wir alle drei persönliche Prüfungen durchlebten. Eine Scheidung, die Trauer um den Verlust unserer Väter, Belastungen in unseren Beziehungen und bei der Arbeit.

Irgendwo zwischen unseren Gesprächen, dem Schmerz, der Wut und dem Verlust begann das Werk als eine Art Kreisspiel und Ventil. Eine Person begann, die nächste fügte Elemente hinzu oder verwandelte sie, und die dritte setzte fort.

Sätze aus unseren Gesprächen, die bis spät in die Nacht dauerten. Ein Brief, der zerrissen, festgenagelt und mit roter Farbe markiert wurde. Selfie-Fotografien, bei denen wir miteinander darum wetteiferten, sie filmisch erschreckend und „düster“ zu gestalten.

Diese Tage sind mit einem bittersüßen Gefühl in unserer Erinnerung geblieben. Der geteilte Schmerz wurde leichter. Die Freundschaft wuchs, um auch die dunklen Momente in sich aufzunehmen. Das Werk trägt die Spuren dieses Weges in sich.

Lathos

Εύη Μιχελάκη

Χρήστος Χριστοδουλόπουλος

Evi Michelaki

Christos Christodouloupoulos

Αναγνώρισις / Anagnorisis

Μονοκάναλο βίντεο (ασπρόμαυρο,
ηχητικό κολλάζ, 4:3), 09:31 λεπτά (loop)

Einkanalvideo (Schwarz-Weiß,
Soundcollage, 4:3), 09:31 Min. (Loop)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΣ / ANAGNORISIS : στην αρχ. τραγωδία. Η μετάβαση του ήρωα από την άγνοια στη γνώση. (δες τον Οιδίποδα)

Η αναγνώριση είναι μια διαδικασία, μια περιπέτεια:

- από το σκοτάδι της άγνοιας -- στο φως της αλήθειας που πληγώνει
- από το θολό -- στο ευκρινές -- στο θολό-- στο ευκρινές (γιατί η ζωή συνεχίζεται)
- λευκό frame-- στροφή 180° -- μαύρο και fade out στο λευκό (loop)

- Κυκλική αφήγηση. Κίνηση από αριστερά προς τα δεξιά .

- Η μάσκα σφίγγει το πρόσωπο. Ο άνθρωπος κάτω από τη μάσκα; Υποφέρει; Κερδίζει απόσταση; (ίσως λευκά frames ανάμεσα. Ή blurred)

* «Υπάρχει ένα πλήθος από πρόσωπα γιατί κάθε άνθρωπος έχει πολλά. Υπάρχουν άνθρωποι που φορούν το ίδιο πρόσωπο για χρόνια... Αλλά τι κάνουν τα άλλα;.»

R.M. Rilke, Οι σημειώσεις του Μπρίγκε

ΗΧΟΙ

- A cappella - Gregorian lament 4:17 .wav
- Midday Prayer of Benedictine Monks 7:12 mp3
- Factory_Hum_Metal_Res.wav Freesound .org
- HVAC_Sub_Bass_Rumble_Continuous.wav
- Street_Noise_Distorted_Texture5:12 .wav
- Car Wash. (Recorded inside car) 1:44 .mp3
- Car crash (no car noise) -1967 0:08 .mp3 BBC Sound Effects
- Projector_Gear_Click_Loop_8mm.wav

- Το ιερό τέμνεται από τον βιομηχανικό θόρυβο, συγκρούσεις, καθημερινοί ήχοι κλπ.

- Είδαμε ξανά τον δρ. Καλιγκάρι του Wiene. Το έντονο μακιγιάζ στο γερμανικό σινεμά αποκαλύπτει το πρόσωπο σε κατάσταση πολέμου. Το σώμα είναι πεδίο μάχης.

- Να βρω: Raskolnikow (1923)

- Όλα περνούν από το σώμα. Η μορφή συνεχώς διαγράφεται και επιστρέφει αλλαγμένη.

- «Γιατί το ωραίο δεν είναι παρά η αρχή του τρόμου.»
R. M. Rilke, Duineser Elegien

NOTIZEN AUS DEM ARBEITSHEFT

ANAGNORISIS / ANAGNORISIS: in der antiken Tragödie. Der Übergang des Helden vom Nichtwissen zum Wissen. (siehe Ödipus)

- Die Wiedererkennung ist ein Prozess, ein Abenteuer:
- von der Dunkelheit des Nichtwissens – zum Licht der Wahrheit, die verletzt
 - vom Unscharfen – zum Scharfen – zum Unscharfen – zum Scharfen (weil das Leben weitergeht)
 - weißes Frame – 180°-Drehung – Schwarz und Fade-out zu Weiß (Loop)

- Kreisförmige Erzählung. Bewegung von links nach rechts.

- Die Maske umschließt das Gesicht fest. Der Mensch unter der Maske? Leidet er? Gewinnt er Distanz? (Vielleicht weiße Frames dazwischen. Oder blurred.)

„Es gibt eine Vielzahl von Gesichtern, denn jeder Mensch hat viele. Es gibt Menschen, die jahrelang dasselbe Gesicht tragen ... Aber was machen die anderen?“

R. M. Rilke, Die Aufzeichnungen des Malte Laurids Brigge

KLÄNGE

- A cappella – Gregorian lament 4:17 .wav
- Midday Prayer of Benedictine Monks 7:12 .mp3

- Factory_Hum_Metal_Res.wav Freesound. org

- HVAC_Sub_Bass_Rumble_Continuous.wav

- Street_Noise_Distorted_Texture 5:12 .wav

- Car Wash. (Recorded inside car) 1:44 .mp3

- Car crash (no car noise) – 1967 0:08 .mp3 BBC Sound Effects

- Projector_Gear_Click_Loop_8mm.wav

- Das Heilige wird von Industrielärm, Zusammenstößen, Alltagsgeräuschen usw. durchschnitten.

- Wir haben uns Wienes Das Cabinet des Dr. Caligari noch einmal angesehen. Das starke Make-up im deutschen Kino zeigt das Gesicht im Zustand des Krieges. Der Körper ist ein Schlachtfeld.

- Nachschlagen: Raskolnikow (1923)

- Alles geht durch den Körper. Die Gestalt zeichnet sich immer wieder ab und kehrt verändert zurück.

- „Denn das Schöne ist nichts als des Schrecklichen Anfang.“
R. M. Rilke, Duineser Elegien

Βιβή Βελαέτη

Vivi Velaete

1. Ο Θόρυβος του Παρόντος / Der Lärm der Gegenwart

Ψηφιακό κολάζ μικτών μέσων, 150 × 100 cm

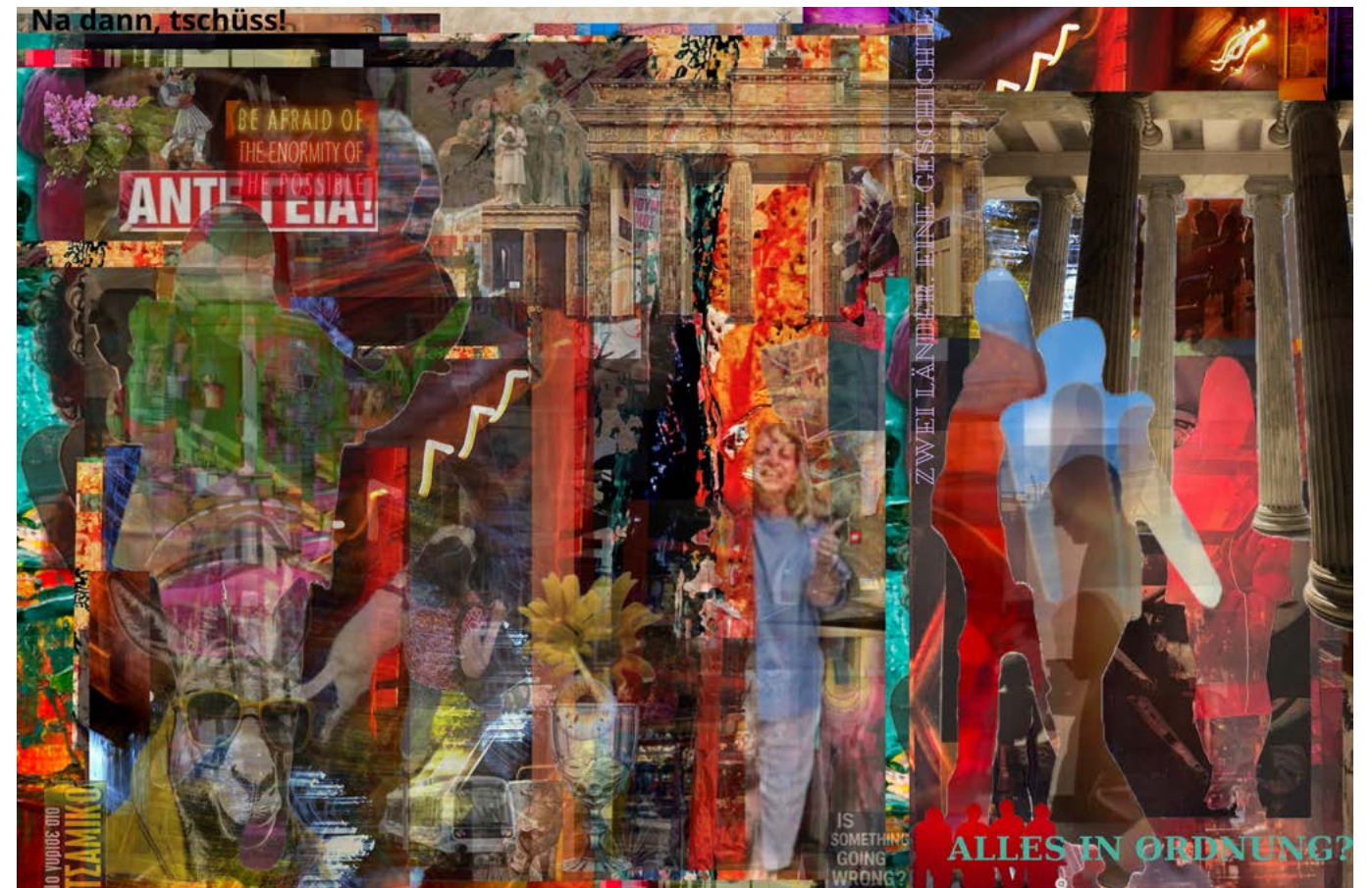
Digitalcollage in Mischtechnik, 150 × 100 cm

2. Το Βάρος του Αρχείου / Das Gewicht des Archivs

Ψηφιακό κολάζ μικτών μέσων, 120 × 100 cm

Digitalcollage in Mischtechnik, 120 × 100 cm

1

2

Το Βάρος του Αρχείου

Ψηφιακό κολάζ μικτών μέσων.
Fine Art εκτύπωση σε φωτογραφικό χαρτί,
επικολλημένη σε Dibond αλουμινίου
με επικάλυψη Plexiglass, 120 x 100 cm

Το πρώτο μέρος του δίπτυχου «Whispers in the In-Between» λειτουργεί ως μια μορφή αρχειακής ανασκαφής. Μέσα από την απουσία του χρώματος και την αισθητική του ιστορικού ντοκουμέντου, το έργο απογυμνώνεται στην κλίμακα του γκρι, αναδεικνύοντας τη γεωμετρία της συλλογικής μνήμης . Το φως και η σκιά ενσαρκώνουν το βάρος της καταγραφής, τις ανοιχτές πληγές του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου και τα ιστορικά τεκμήρια της ελληνογερμανικής ιστορίας που απαιτούν δικαίωση, αναζητώντας σταθερότητα μέσα στα ερείπια του παρελθόντος.

Ο Θόρυβος του Παρόντος

Ψηφιακό κολάζ μικτών μέσων.
FineArt εκτύπωση σε φωτογραφικό χαρτί,
επικολλημένη σε Dibond αλουμινίου
με επικάλυψη Plexiglass, 150 × 100 cm

Το δεύτερο μέρος του δίπτυχου εισάγει τον βίαιο θόρυβο και την ψυχολογική υπερφόρτωση της σύγχρονης πραγματικότητας. Λειτουργώντας ως ένα πολύχρωμο κινηματογραφικό καρέ, τα εκρηκτικά κόκκινα και τα ψυχρά τουρκουάζ μετατρέπουν τον καμβά σε μια ζωντανή αρένα. Εδώ, το παρελθόν συγκρούεται με το «εδώ και τώρα» της πολιτισμικής ανταλλαγής, αποδεικνύοντας ότι η διαπραγμάτευση της μνήμης παραμένει μια διαδικασία ρευστή, συναισθηματικά φορτισμένη, σε ένα ανοιχτό παρόν,ένα κοινό μέλλον.

Das Gewicht des Archivs

Digitalcollage in Mischtechnik
Fine-Art-Druck auf Fotopapier,
auf Aluminium-Dibond kaschiert
und mit Plexiglas abgedeckt, 120 × 100 cm

Der erste Teil des Diptychons „Whispers in the In-Between“ funktioniert wie eine Form archäologischer Spurensuche im Archiv. Durch den Verzicht auf Farbe und die Ästhetik eines historischen Dokuments wird das Werk auf eine Grauskala reduziert und legt so die Geometrie des kollektiven Gedächtnisses frei.

Licht und Schatten verkörpern das Gewicht der Dokumentation, die noch offenen Wunden des Zweiten Weltkriegs sowie jene historischen Zeugnisse der deutsch-griechischen Geschichte, die nach Aufarbeitung und Gerechtigkeit verlangen. Zugleich sucht das Werk nach einem Gefühl von Stabilität inmitten der Trümmer der Vergangenheit.

Der Lärm der Gegenwart

Digitalcollage in Mischtechnik
Fine-Art-Druck auf Fotopapier,
auf Aluminium-Dibond kaschiert
und mit Plexiglas abgedeckt, 150 × 100 cm

Der zweite Teil des Diptychons führt den gewaltsamen Lärm und die psychische Überforderung der heutigen Wirklichkeit ein. Wie ein farbintensives filmisches Einzelbild lassen explosive Rottöne und kühles Türkis die Bildfläche zu einer lebendigen Arena werden.

Hier trifft die Vergangenheit auf das „Hier und Jetzt“ des kulturellen Austauschs und macht deutlich, dass die Auseinandersetzung mit Erinnerung ein fließender und emotional aufgeladener Prozess bleibt – innerhalb einer offenen Gegenwart und mit Blick auf eine gemeinsame Zukunft.

Ευγενία Γαλανοπούλου

Evgenia Galanopoulou

Διακοπές στην Ελλάδα | Urlaub in Griechenland

Ακουαρέλα, μελάνι και κολλά., 48 x 63 εκ.

Aquarell, Tusche und Collage, 48 x 63 cm

Ευγενία Γαλανοπούλου

Ένα εικαστικό ημερολόγιο.

Ένας μοναχικός ταξιδιώτης ξεκινά από τη Γερμανία για λίγες ημέρες στην Ελλάδα. Η διαδρομή του στην Αθήνα γίνεται μια περιπλάνηση ανάμεσα σε τόπους, ονόματα και μνήμες. Οι δρόμοι Φιλελλήνων, Βίνκελμαν και Μυλλέρου υπενθυμίζουν τους δεσμούς ανάμεσα στην Ελλάδα και τη Γερμανία, ενώ η

επίσκεψη στην Καισαριανή φέρνει αντιμέτωπο τον επισκέπτη με το βάρος της κοινής ιστορίας.

Στους αρχαιολογικούς χώρους συναντά την κλασική κληρονομιά, ενώ μπροστά στη θάλασσα ανακαλύπτει μια διαφορετική Ελλάδα: έναν τόπο όπου το φως, η φύση και ο χρόνος συνυπάρχουν με την ιστορία.

Evgenia Galanopoulou

Ein visuelles Tagebuch.

Ein einsamer Reisender bricht von Deutschland auf, um einige Tage in Griechenland zu verbringen. Sein Weg durch Athen wird zu einer Reise zwischen Orten, Namen und Erinnerungen. Die Straßen Filellinon, Winckelmann und Millerou erinnern an die Verbindungen zwischen Griechenland und Deutschland, während ein Besuch in Kaisariani den

Reisenden mit der Last der gemeinsamen Geschichte konfrontiert.

An den archäologischen Stätten begegnet er dem klassischen Erbe, während er vor dem Meer ein anderes Griechenland entdeckt: einen Ort, an dem Licht, Natur und Zeit gemeinsam mit der Geschichte existieren.

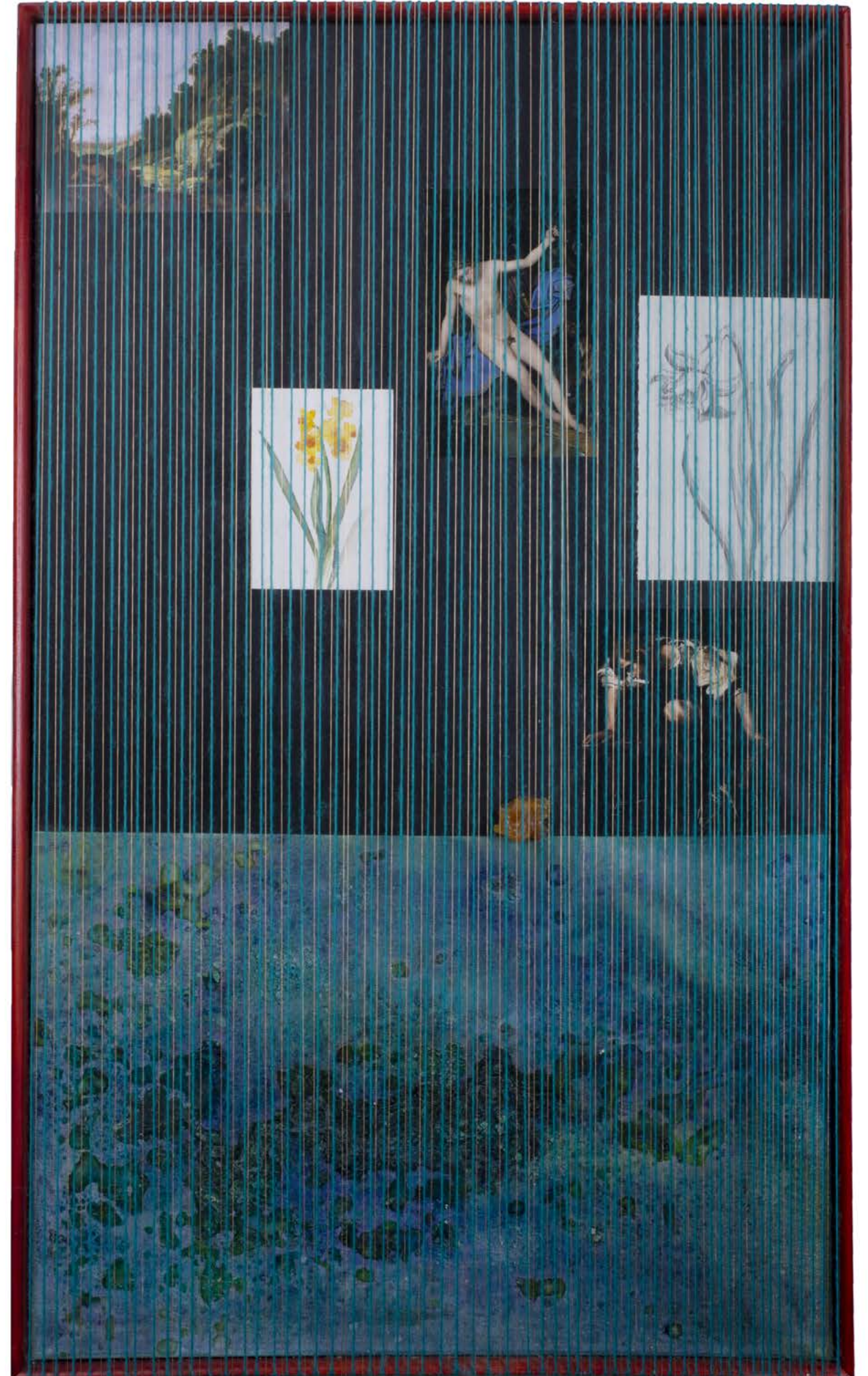
Πέννυ Γκέκα

Penny Geka

Ο κήπος του Νάρκισσου | Der Garten des Narziss

Σινική μελάνη, ακρυλικά και αλάτι σε καμβά, ακουαρέλα και μολύβι σε χαρτί, εκτυπώσεις, μαστίχα, ξύλο, νήματα, 102,5 × 62,5 εκ.

Chinesische Tusche, Acrylfarben und Salz auf Leinwand; Aquarell und Bleistift auf Papier; Drucke, Mastix, Holz und Fäden, 102,5 × 62,5 cm

Ετερόκλητα υλικά συναντιούνται σε ένα έργο-σχόλιο για τον μύθο του Νάρκισσου. Εικόνες από έργα ζωγράφων του Μπαρόκ και του Νεοκλασικισμού που επιχείρησαν την απεικόνιση του Νάρκισσου συνδιαλέγονται με τα μανουσάκια, τα άνθη που φύτεψαν στη θέση της χαμένης μορφής του νέου. Τα άνθη μοιάζουν μετέωρα πάνω στο μυστηριακό μαύρο φόντο που «καταπίνει» το Νάρκισσο του Καραβάτζιο, τονίζοντας την εσωτερικότητα του μύθου, την αποξένωση και τη μελαγχολία του ήρωα.

Μια οριζόντια γραμμή διατρέχει το έργο και διακόπτει το μαύρο. Είναι το όριο της σκιάς και του νερού, η ψευδαίσθηση μιας λίμνης σχηματίζεται, στην άκρη της οποίας άνθισαν τα λουλούδια στη θέση του εκλιπόντος σώματος, τοποθετούνται συμβολικά τα «δάκρυα» ενός μαστιχόδεντρου, ένα κομμάτι παλαιωμένης μαστίχας που το σχήμα και το χρώμα του θυμίζει τα άνθη του νάρκισσου.

Ένα πλέγμα από γαλαζοπράσινα νήματα και χρυσές κλωστές ως άλλες ακτίδες φωτός

προστατεύει και εγκλωβίζει ταυτόχρονα τις εικόνες, λειτουργεί ως οθόνη-βιτρίνα, ως ένα όριο όπως η επιφάνεια του νερού, σα να κοιτάς πίσω από τον καθρέφτη.

Επιπλέον τα νήματα υφαίνουν την αποξένωση του ήρωα, υποδηλώνουν το κοίταγμα του κόσμου μέσα από μια οθόνη όπως συμβαίνει στις μέρες μας και οι περισσότεροι άνθρωποι ζουν αποξενωμένοι, απορροφημένοι στον εαυτό τους, στον μικρόκοσμο τους αδιαφορώντας για τον πλησίον με αποτέλεσμα η σκληρότητα να θριαμβεύει. Περνάμε ατελείωτες ώρες μπροστά στις οθόνες δουλεύουμε, επικοινωνούμε, ψυχαγωγούμαστε μέσα από αυτές, κατακλυζόμαστε από χιλιάδες εικόνες καθημερινά. Η δύναμη των εικόνων είναι τεράστια, μαζί με τα MME και τα social media κατασκευάζουν πραγματικότητες. Εντέλει είμαστε το ίδιο εγκλωβισμένοι από αυτό το matrix εικόνων όσο ο Νάρκισσος από το είδωλο του και ζούμε τόσο κοντά - όσο μακριά από την αληθινή ζωή.

Unterschiedliche Materialien begegnen einander in einem Werk, das sich als Kommentar zum Mythos des Narziss versteht. Bilder aus Werken von Malern des Barock und des Neoklassizismus, die sich mit der Darstellung des Narziss auseinandergesetzt haben, treten in einen Dialog mit den Narzissenblüten – jenen Blumen, die an der Stelle seiner verschwundenen Gestalt gewachsen sein sollen. Die Blüten scheinen über dem geheimnisvollen schwarzen Hintergrund zu schweben, der Caravaggios Narziss gleichsam „verschluckt“, und betonen so die Innerlichkeit des Mythos, die Entfremdung und die Melancholie des Helden.

Eine horizontale Linie durchzieht das Werk und unterbricht die schwarze Fläche. Sie markiert die Grenze zwischen Schatten und Wasser; die Illusion eines Sees entsteht. An dessen Rand blühen die Blumen an der Stelle des verschwundenen Körpers. Symbolisch werden dort auch die „Tränen“ eines Mastixbaums platziert: ein Stück gealterter Mastix, dessen Form und Farbe an Narzissenblüten erinnern.

Ein Geflecht aus blaugrünen Fäden und goldenen Garnen, die wie Lichtstrahlen wirken, schützt die Bilder und schließt sie

zugleich ein. Es funktioniert wie ein Bildschirm oder Schaukasten, wie eine Grenze ähnlich der Wasseroberfläche – als würde man hinter den Spiegel blicken.

Darüber hinaus verweben die Fäden die Entfremdung des Helden. Sie verweisen auf den Blick auf die Welt durch einen Bildschirm, wie er heute alltäglich geworden ist: Viele Menschen leben entfremdet, in sich selbst und ihren eigenen Mikrokosmos versunken, gleichgültig gegenüber ihren Mitmenschen, sodass Härte und Rücksichtslosigkeit die Oberhand gewinnen.

Wir verbringen endlose Stunden vor Bildschirmen: Wir arbeiten, kommunizieren und unterhalten uns über sie und werden täglich von Tausenden Bildern überflutet. Die Macht der Bilder ist enorm; gemeinsam mit den Massenmedien und den sozialen Medien konstruieren sie Wirklichkeiten.

Letztlich sind wir in dieser Matrix aus Bildern ebenso gefangen wie Narziss in seinem eigenen Spiegelbild – und leben der wirklichen Welt zugleich so nah und doch so fern.

Τίνα Κόντογλη

Tina Kontogli

1. All along to pink color

Μικτή τεχνική σε καμβά, 210 × 70 εκ.
Mischtechnik auf Leinwand, 210 × 70 cm

2. The road to the sun

Μικτή τεχνική σε καμβά, 75 × 200 εκ.
Mischtechnik auf Leinwand, 75 × 200 cm

1

2

Τίνα Κόντογλη

Η μνήμη στα έργα αποτελεί ένα πεδίο επανα-διαπραγμάτευσης της εικόνας του αναμφισβήτητου που λειτουργεί πλέον ως αμφισβητήσιμο.

Το ξεκίνημά τους ιχνηλατείται μέσω της γραμμής και επανακαθορίζεται στην πορεία από αυτήν μέχρι την ολοκλήρωσή τους. Στο μεσοδιάστημα που καταλαμβάνει η ζωγραφική διαδικασία, το έργο νοηματοδοτείται από

ένα ανοιχτό χρονικό φάσμα, ως μέρος μίας αφήγησης, και συντελείται από εικόνες που αποτελούν καταγεγραμμένες αναμνήσεις. Οι αναμνήσεις αυτές αποκτούν μορφή και ταυτόχρονα αναιρούνται μέσα από αλληπάλληλες γραμμές και ροές που ορίζουν τον ζωγραφικό χώρο και συνθέτουν ένα δίπολο ιδεατού / δυστοπικού σε μία προσωπική προσπάθεια καταγραφής του χρόνου.

Tina Kontogli

In diesen Werken wird Erinnerung zu einem Feld der Neuverhandlung eines Bildes des vermeintlich Unbestreitbaren, das nun selbst infrage gestellt werden kann.

Der Ausgangspunkt der Arbeiten wird durch die Linie nachgezeichnet und im weiteren Verlauf bis zu ihrer Vollendung immer wieder durch sie neu bestimmt. Während des Zeitraums, den der malerische Prozess einnimmt, erhält das Werk seine Bedeutung innerhalb eines offenen zeitlichen Spektrums, als Teil einer Erzählung, die

sich aus Bildern zusammensetzt, welche als aufgezeichnete Erinnerungen fungieren.

Diese Erinnerungen nehmen Gestalt an und werden zugleich durch aufeinanderfolgende Linien und Flüsse wieder aufgehoben. Sie bestimmen den malerischen Raum und bilden ein Spannungsfeld zwischen Idealem und Dystopischem – als Teil eines persönlichen Versuchs, Zeit bildnerisch festzuhalten.

Μάκης Κυριακόπουλος

Makis Kyriakopoulos

Sloshing

Video, Διάρκεια: 10.45 min

Video, Duration: 10.45 min

Στο Sloshing, επιχειρώ να χαρτογραφήσω μια μετάβαση που αρνείται τη γραμμικότητα. Το έργο σηματοδοτεί την απαρχή μιας περιόδου στην οποία κάθε συντεταγμένη στην οποία βασιζόμουν άρχισε να αποσπάται, σαν η εσωτερικές μου δομές να χάνουν την υπόσταση τους μέσα σε μια ρευστή, ασταθή πραγματικότητα —κάτι σαν να ζεις μέσα σε μια ροή (feed) που βρίσκεται σε αδιάκοπη προσωρινή αποθήκευση (buffering).

Σε αυτή την μετάβαση —ανάμεσα σε εαυτούς που είναι ήδη ξεπερασμένοι και σε άλλους που ακόμα δημιουργούνται —αναζητώ μια εκδοχή αυθεντικότητας που δεν αποτελεί μια σταθερή κατάσταση, αλλά μια διαρκή αναδιάρθρωση· μια κίνηση προς ένα εγώ αρκετά ασταθές ώστε να ξεγλιστρά από τα κοινωνικά σενάρια, τις μικρο-επιτελέσεις και τις νόρμες που έχω εσωτερικεύσει μετά από χρόνια αυτο-επιμέλειας.

Η ταυτότητα που είχα εκλάβει ως στερεό έδαφος ράγισε, και μέσα από αυτές τις σχισμές αναδύθηκαν ανεπεξέργαστα πρωτότυπα του εαυτού

μου: διστακτικά, εκτεθειμένα, γεμάτα δυσλειτουργίες (glitchy), αλλά αναμφισβήτητα δικά μου.

Αυτή η ρευστότητα δεν είναι κατάρρευση—είναι ένα πέρασμα. Ένας τόπος όπου το σώμα γίνεται πεδίο διαπραγμάτευσης, μια αμφισβητούμενη συνθήκη όπου το ατομικό και το κοινωνικό συνυπάρχουν χωρίς να χρειάζεται να απλοποιηθούν. Μέσα στο βίντεο, ο κατακερματισμός γίνεται τόσο δομή όσο και μήνυμα.

Η διάλυση της εικόνας σε μια χαμηλής ανάλυσης (lo-fi) δεν αποτελεί τεχνική αποτυχία, αλλά ένας τρόπος ανα-σύνθεσης—κάτι που φέρει πυκνότητα, αμεσότητας και ευθραυστότας της ίδιας της αλήθειας. Τίποτα συμπαγές, τίποτα δεδομένο. Μόνο ευμετάβλητες εκδοχές μου, που αγωνίζονται να εμφανιστούν. Μια σημείωση για το πώς νιώθει κανείς όταν διαλύεται και ανασυντίθεται σε αναδυόμενες μορφές τις οποίες η γλώσσα δεν έχει προλάβει ακόμη να αποδώσει—και ίσως να μην το κάνει και ποτέ.

In my video work Sloshing I try to map a transition that refuses linearity or composure. It marks the onset of a period when every coordinate I relied on began to shear off, as if my inner architecture were losing traction inside a saturated, unstable atmosphere—something like living inside an endlessly buffering feed. In that liminal zone—between selves already obsolete and ones still compiling—I search for a version of authenticity that isn’t a fixed state but an ongoing drift, a movement toward an ego porous enough to slip past the social scripts, micro-performances, and platform norms I’ve internalized over years of scrolling and self-curating.

It felt like an implosion, a sudden fracturing of surface. The identity I had mistaken for solid ground cracked open, and from those fissures emerged unedited prototypes of myself: hesitant, exposed, glitchy, but unde-

niably mine. This fluidity isn’t collapse—it’s an aperture. A site where the body becomes a negotiation node, a contested interface where the personal and the political coexist without needing to optimize for legibility.

Within the video, fragmentation becomes both method and message. The breakup of the image into lo-fi pixel drift isn’t a technical failure but a mode of re-composition—something that carries density, immediacy, and a fragile sort of truth. Nothing seamless. Nothing flattened for frictionless consumption. Only currents circulating residual versions of me while new configurations struggle to load.

A visual-somatic annotation of what it feels like to carve out breathing room through fractures, to dissolve and reassemble in emergent shapes that language hasn’t yet caught up to—and maybe never will.

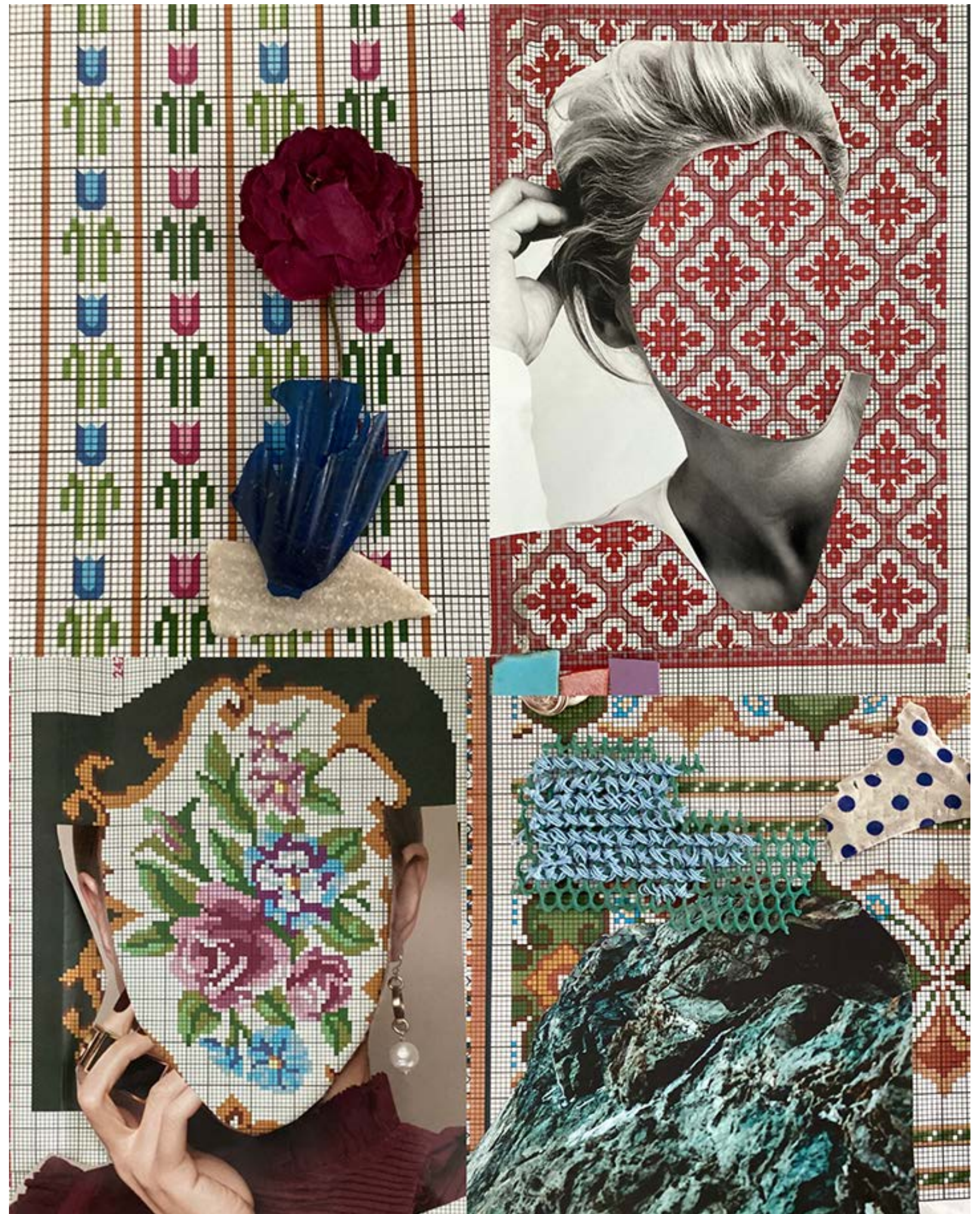
Σοφία Κυριακού

Sofia Kyriakou

Κοινωνικά αυτόματα | Soziale Automatismen

Collage με αρχαικό υλικό και assemblage από
ευρεθέντα αντικείμενα, 70 × 50 εκ.

Collage mit Archivmaterial und Assemblage aus
Fundstücken, 70 × 50 cm

Το έργο “Κοινωνικά αυτόματα” αναπτύσσεται με στοιχεία κολλάζ, ασανμπλάζ συνθέσεις αρχειακού υλικού και ευρεθέντων αντικειμένων. Σκοπός του έργου είναι η ενεργοποίηση της μνήμης μέσω των αυτούσιων και βιωμένων υλικών και της διαλεκτικής τους με το στοιχείο του κánaβου. Το οποίο αποτελεί το δημιουργικό χαρακτηριστικό που επαναλαμβάνεται και πλάθεται στο έργο της με σκοπό να σχολιάσει τον κοινωνικό αυτοματισμό. Ο κánaβος, το μιλιμετρέ χαρτί, τα διάτρητα μοτίβα, αποτελούν στοιχεία περιοδικότητας που ενδιαφέρουν την εικαστικό για να εστιάσει σε θέματα που σχετίζονται με τον αυτοματισμό της υπερκατανάλωσης, της μαζικής κουλτούρας, της χειραγώγησης και της στροφής σε μιμητικούς μηχανισμούς όπως το AI. Ο άνθρωπος μοιάζει να εγκλωβίζεται σε ένα δίκτυο - δίκτυο που αναπαράγει συμπεριφορές και συγκεντρωμένη πληροφορία, που ο ίδιος ανατροφοδοτεί. Η αποδοχή

του εγκλωβισμού και η παραδοχή του είναι το ασφυκτικό στοιχείο στο οποίο εστιάζει η εικαστικός με σκοπό να αποκαλύψει φαινόμενα και συμπεριφορές που σχετίζονται με τον αυτοματισμό και την εντροπία.

Τα μικροπλαστικά και τα στοιχεία κολάζ παραπέμπουν στην εποχή μας, ενώ τα μοτίβα που προέρχονται από παρελθοντικό αρχειακό υλικό σχετίζονται με τα στερεότυπα και τις ρίζες των πεποιθήσεων που οργανώνουν τους αυτοματισμούς και τις συμπεριφορές μέχρι σήμερα. Θεματικές που καθιερώνονται και καλλιεργούνται από τις προς μίμηση συμπεριφορές των διαφημίσεων και των social media. Με αυτή την πρακτική η εικαστικός μας τοποθετεί σε σχεσιακή κατάσταση με το έργο τέχνης, αναπτύσσοντας διαλεκτική σχέση με το αρχειακό υλικό και τη σύνθεση του, ανακαλώντας στο θεατή συνειδητοποιήσεις επαναλαμβανόμενων αυτόματων συμπεριφορών.

Das Werk „Soziale Automatismen“ entwickelt sich aus Elementen der Collage, Assemblage-Kompositionen mit Archivmaterial sowie aus Fundstücken. Ziel des Werkes ist es, Erinnerung durch authentische, gelebte Materialien und deren dialektisches Verhältnis zum Raster zu aktivieren. Dieses Raster bildet ein wiederkehrendes gestalterisches Element im Werk der Künstlerin, das immer wieder neu geformt wird, um gesellschaftliche Automatismen zu kommentieren.

Das Raster, Millimeterpapier und perforierte Muster fungieren als Elemente der Wiederholung und Periodizität. Sie dienen der Künstlerin dazu, Themen wie die Automatismen des Überkonsums, der Massenkultur, der Manipulation sowie die Hinwendung zu nachahmenden Mechanismen wie der KI zu untersuchen. Der Mensch scheint in einem Geflecht – einem Netzwerk – gefangen zu sein, das Verhaltensweisen und gebündelte Informationen reproduziert und zugleich von ihm selbst immer wieder gespeist wird. Die Akzeptanz dieses Eingeschlossenseins und das Eingeständnis des eigenen Gefangenseins bilden jenes beklemmende Moment,

auf das die Künstlerin ihren Blick richtet, um Phänomene und Verhaltensweisen sichtbar zu machen, die mit Automatismus und Entropie verbunden sind.

Die Mikroplastiken und Collageelemente verweisen auf unsere Gegenwart, während die aus historischem Archivmaterial stammenden Muster mit Stereotypen und den Wurzeln jener Überzeugungen verbunden sind, die bis heute automatisierte Verhaltensweisen prägen und strukturieren. Es handelt sich um Themen und Muster, die durch die zur Nachahmung angebotenen Verhaltensweisen in Werbung und sozialen Medien etabliert und weiter gefördert werden.

Mit dieser künstlerischen Praxis versetzt uns die Künstlerin in eine relationale Beziehung zum Kunstwerk. Sie entwickelt einen dialektischen Dialog mit dem Archivmaterial und dessen Komposition und ruft beim Betrachter ein Bewusstsein für wiederkehrende, automatisierte Verhaltensweisen hervor.

Λούλα Λεβέντη

Loula Leventi

The hard disc

Φύλλο αλουμινίου 0,20 mm 10 × 15 εκ.
Aluminiumblech, 0,20 mm, 10×15 cm

Η μνήμη είτε αποτυγχάνει είτε ξεθωριάζει. Ανασύρουμε από την μνήμη δικές μας ή ξένες εμπειρίες, γεγονότα που μας έχουν αφηγηθεί ή έχουμε βιώσει και τα ξαναζούμε με κριτήριο αυτό που μας κάνουν να νοιώθουμε σε σχέση πάντα με τον προσωπικό μας χωροχρόνο και ένα συνδυασμό αντίληψης και γνώσης. Η ιστορική μνήμη διαφοροποιείται έχοντας ως μεσολαβητή συνήθως το κείμενο ή αν είμαστε τυχεροί την αφήγηση της μνήμης κάποιου που βίωσε το εκάστοτε γεγονός. Η συρραφή μια σειράς γεγονότων που επηρέασαν δραματικά το κοινωνικοπολιτικό ρου ενός λαού , δημιουργεί ένα συλλογικό συναίσθημα και όταν πρόκειται για τόσο δραματικά γεγονότα όπως ο πόλεμος και η κατοχή , μοιραία εγγράφεται στη μνήμη των μεταγενέστερων γενεών με τα πιο ζοφερά χρώματα.

Μια συρραφή ή συνάντηση συμβόλων , που πιθανόν κάποιος μπορεί να συνδέσει με την περίοδο της κατοχής αλλά και την μεταγενέ-

στερη σχέση Γερμανίας Ελλάδας με στόχο την δημιουργία “εικονοπαίγνιων” είναι η δική μου πρακτική . Γίνεται χρήση στην κυριολεξία ως πρωταγωνιστή, ενός εξωτερικού σκληρού δίσκου(δηλαδή της φωτογραφικής εικόνας αυτού) και της δυνατότητας αποθήκευσης πολλών αρχείων ή αλλιώς πολλών τεχνικών εικόνων(φωτογραφιών) που σχετίζονται με την περίοδο της κατοχής , η οποία ηχεί εκκωφαντικά στο κοινό ελληνικό συλλογικό ασυνείδητο και συνειδητό, όταν πρόκειται να τοποθετηθεί ένας Έλληνας ως προς την Γερμανία. Τα γεγονότα δυστυχώς είναι τα μόνα αδιαπραγμάτευτα, όπως και το μεταπολεμικό τραύμα, όπως και η μη χορήγηση αποζημιώσεων στις ελληνικές περιοχές που επλήγησαν ολοσχερώς. Η διαπραγμάτευση αρχίζει εκεί που υπάρχει κοινή αποδοχή και ενεργά γόνιμος διάλογος χωρίς παράλληλα να υπάρχει καμία πρόθεση να υποτιμηθεί η διαχρονική αξία και προσφορά της Γερμανικής κουλτούρας.

Erinnerung versagt oder verblasst. Wir rufen eigene oder fremde Erfahrungen aus dem Gedächtnis ab, Ereignisse, die uns erzählt wurden oder die wir selbst erlebt haben, und durchleben sie erneut – danach bemessen, was sie in uns auslösen, stets in Beziehung zu unserem persönlichen Raum und unserer eigenen Zeit sowie zu einem Zusammenspiel von Wahrnehmung und Wissen.

Das historische Gedächtnis unterscheidet sich davon, da es meist durch Texte vermittelt wird oder – wenn wir Glück haben – durch die Erinnerungen eines Menschen, der das jeweilige Ereignis selbst erlebt hat. Die Verknüpfung einer Reihe von Ereignissen, die den gesellschaftspolitischen Verlauf eines Volkes tiefgreifend beeinflusst haben, erzeugt ein kollektives Empfinden. Handelt es sich um derart dramatische Ereignisse wie Krieg und Besatzung, schreiben sie sich unweigerlich in den düstersten Farben in das Gedächtnis nachfolgender Generationen ein.

Meine künstlerische Praxis besteht in einer Zusammenfügung oder Begegnung von Symbolen, die möglicherweise mit der Zeit der Besatzung, aber auch mit den späteren

Beziehungen zwischen Deutschland und Griechenland in Verbindung gebracht werden können, mit dem Ziel, eine Art von „Bildspielen“ zu schaffen. Dabei wird im wörtlichen Sinne eine externe Festplatte – genauer gesagt, ihr fotografisches Abbild – zur Protagonistin. Ihre Fähigkeit, eine Vielzahl von Dateien beziehungsweise eine Vielzahl technischer Bilder, also Fotografien, zu speichern, verweist auf Bildmaterial aus der Zeit der Besatzung. Diese Epoche hallt im gemeinsamen griechischen kollektiven Bewussten und Unbewussten unüberhörbar nach, wenn sich ein Grieche in ein Verhältnis zu Deutschland setzt.

Die historischen Ereignisse selbst sind leider nicht verhandelbar – ebenso wenig wie das Trauma der Nachkriegszeit oder die ausgebliebene Entschädigung jener griechischen Regionen, die vollständig zerstört wurden. Verhandlung kann dort beginnen, wo gemeinsame Anerkennung und ein aktiver, fruchtbarer Dialog möglich werden, ohne dabei in irgendeiner Weise den zeitlosen Wert und den Beitrag der deutschen Kultur herabzusetzen.

Ανδρέας Λυμπεράτος

Andreas Lyberatos

Το φιλί / Der Kuss

Μεικτή τεχνική σε χαρτόνι, 132 x 176 x 8 εκ.

Mischtechnik auf Karton, 132 x 176 x 8 cm

Κεντρικό θέμα του έργου αποτελεί το μοτίβο δύο προσώπων, ενός άνδρα και μίας γυναίκας, που αγκαλιασμένα φιλιούνται, και προτείνεται ως αναφορά στην ίδια την λειτουργία της μνήμης, που συνδιαλέγεται και συνυπάρχει.

Γιατί η μνήμη γεφυρώνει συνεχώς παρελθόν και παρόν και παρουσιάζεται εδώ ως μία εικόνα συμφιλίωσης. Άνάλογα και το μοτίβο των δύο προσώπων που αλληλοπεριχωρούνται, παρόλες τις διάφορες παραλλαγές και τεχνικές τους προσεγγίσεις, σχεδιαστικές και ζωγραφικές, επαναλαμβάνεται σταθερό, βεβαιώνοντας έτσι την σημασία του, αψηφώντας συμβάσεις χρόνου και τόπου και επαναπροσδιορίζοντας το τώρα.

Η πολλαπλότητα των μέσων της εικαστικής διερεύνησης αναφέρεται επίσης στην ρευστότητα, τον αυθορμητισμό, το απρόβλεπτο και αναπάντεχο των αισθημάτων που αναδύονται μέσα μας, όταν ενθυμούμενοι εμπειρίες μας, τις αναβαπτίζουμε τελικά στο παρόν και τις ξανακάνουμε δικές μας.

Το συγκεκριμένο μοτίβο, όπως ένα απόσπασμα από κινηματογραφική ταινία, among the frames, μας πληροφορεί εξάλλου και ο τίτλος της έκθεσης, τοποθετείται σαν pixel στον χώρο και συγκροτεί την τελική σύνθεση.

Im Mittelpunkt des Werkes steht das Motiv zweier Menschen –eines Mannes und einer Frau–, die sich umarmen und küssen. Es kann als Verweis auf die Funktionsweise der Erinnerung selbst verstanden werden, in der unterschiedliche Zeiten miteinander in Dialog treten und zugleich nebeneinander bestehen.

Denn Erinnerung schlägt fortwährend eine Brücke zwischen Vergangenheit und Gegenwart und erscheint hier als ein Bild der Versöhnung.

Ebenso kehrt das Motiv der beiden Figuren, die sich gegenseitig durchdringen und ineinander übergehen, trotz seiner unterschiedlichen Variationen sowie der verschiedenen zeichnerischen und malerischen Herangehensweisen beständig wieder. Diese Wiederholung bestätigt seine Bedeutung: Das Motiv

setzt sich über die Konventionen von Zeit und Ort hinweg und definiert das Jetzt immer wieder neu.

Auch die Vielfalt der künstlerischen Ausdrucksmittel verweist auf die Fluidität, Spontaneität, Unvorhersehbarkeit und das Überraschende jener Gefühle, die in uns entstehen, wenn wir uns an eigene Erfahrungen erinnern, sie in der Gegenwart neu erleben und sie uns dadurch erneut zu eigen machen.

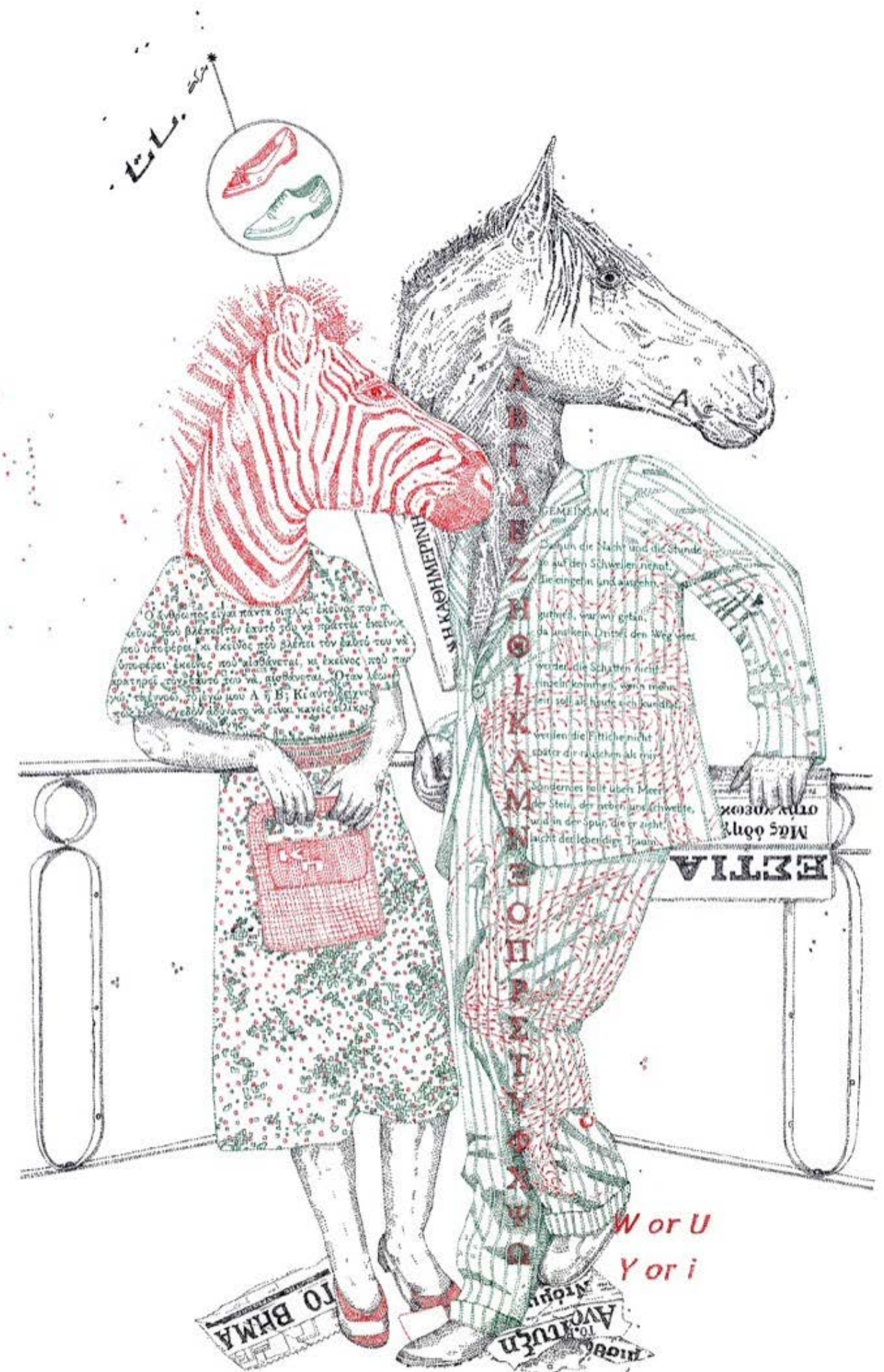
Wie ein Ausschnitt aus einem Film wird dieses konkrete Motiv – „among the frames“, worauf auch der Titel der Ausstellung verweist – gleichsam wie ein Pixel im Raum positioniert und fügt sich schließlich zur Gesamtkomposition zusammen.

Αλέξανδρος Μαγκανιώτης

Aleksandros Maganiotis

Gemeinsum

Μικτή τεχνική σε χαρτί 120 × 70εκ.
Mischtechnik auf Papier, 120 × 70 cm

«Σε αυτό το έργο που είναι σαν ένα σύγχρονο εικονογραφημένο χειρόγραφο, ένας κώδικας για τον 21ο αιώνα. Ο Αλέξανδρος Μαγκανιώτης, με την εμμονική ακρίβεια ενός μεσαιωνικού μοναχού-αντιγραφέα, υφαίνει ένα δίχτυ από λέξεις και γραμμές που αγκαλιάζει τον χρόνο.

Δύο φιγούρες, η μία με κεφάλι ζέβρας, η άλλη με κεφάλι αλόγου, στέκονται πλάι-πλάι. Είναι η συνάντηση του εξωτικού με το οικείο, του «άλλου» με τον «εαυτό». Και οι δύο είναι ντυμένοι με τα ρούχα της καθημερινότητας μιας άλλης εποχής. Το «σακάκι» του αλόγου είναι φτιαγμένο από γερμανικό κείμενο, ένα ποίημα του Ρίλκε, που δανείζει και τον τίτλο του στο έργο, ενώ στο «φόρεμα» της ζέβρας το κείμενο είναι είναι ελληνικό, απόσπασμα από τα ημερολόγια του Σεφέρη, που υφαίνεται μέσα στο μοτίβο του υφάσματος. Οι λέξεις, τα γράμματα, δεν είναι απλές πληροφορίες, είναι το DNA τους.

Είναι η μνήμη, η ταυτότητα, η γλώσσα. Οι δύο φιγούρες δεν είναι απλώς δίπλα δίπλα, είναι πλεγμένες. Οι γραμμές τους, τα γράμματά τους, διασταυρώνονται, δημιουργώντας έναν κοινό ιστό.

Και κάτω, στα πόδια, η εφημερίδα «ΤΟ ΒΗΜΑ». Είναι η βάση, το έδαφος που πατούν, η καθημερινή τους συνάντηση, η κοινή τους πορεία. Η εφημερίδα, αυτό το εφήμερο χαρτί που μεταφέρει τις ειδήσεις της ημέρας, γίνεται εδώ ο συνδετικός κρίκος, ο τόπος της επικοινωνίας. Και πάνω, το ερώτημα: «W or U

Y or i». Είναι το δίλημμα της ταυτότητας, της επιλογής. Ποιοι είμαστε; Πού πάμε; W or U; «We or Us»; «Y or i»; «You or I»; Οι ερωτήσεις αυτές δεν έχουν εύκολες απαντήσεις, αλλά ο Μαγκανιώτης τις θέτει, μας προκαλεί να τις σκεφτούμε.

Στο έργο αυτό, η φιλία των Ελλήνων και των Γερμανών δεν είναι μια απλή διακήρυξη. Είναι μια πραγματικότητα που χτίζεται καθημερινά, μέσα από την επικοινωνία, την ανταλλαγή, την κατανόηση. Είναι η συνάντηση δύο πολιτισμών, δύο ιστοριών, που, παρά τις διαφορές τους, βρίσκουν κοινό έδαφος.

Όπως οι δύο φιγούρες του έργου, οι Έλληνες και οι Γερμανοί είναι πλεγμένοι. Οι γραμμές τους, οι λέξεις τους, διασταυρώνονται. Και, όπως στο έργο, η φιλία αυτή δεν είναι μια στατική κατάσταση, αλλά μια δυναμική διαδικασία, μια συνεχής προσπάθεια για κατανόηση και σεβασμό.

Ο Μαγκανιώτης, με την ευαισθησία και την ακρίβεια ενός ποιητή, μας δείχνει ότι η φιλία δεν είναι απλώς μια λέξη, αλλά μια τέχνη, μια τέχνη που απαιτεί υπομονή, επιμονή και αγάπη. Και, όπως στο έργο του, η φιλία αυτή μπορεί να δημιουργήσει κάτι όμορφο, κάτι μοναδικό, κάτι που ξεπερνά τα όρια του χρόνου και του χώρου».

Dieses Werk gleicht einer zeitgenössischen illuminierten Handschrift – einem Kodex für das 21. Jahrhundert. Mit der beinahe obsessiven Präzision eines mittelalterlichen Mönchs und Kopisten webt Alexandros Maganiotis ein Netz aus Wörtern und Linien, das die Zeit umspannt.

Zwei Figuren stehen nebeneinander: die eine mit dem Kopf eines Zebras, die andere mit dem Kopf eines Pferdes. Es ist die Begegnung des Exotischen mit dem Vertrauten, des ‚Anderen‘ mit dem ‚Selbst‘. Beide tragen Alltagskleidung aus einer anderen Epoche. Das ‚Jackett‘ des Pferdes besteht aus deutschem Text – einem Gedicht von Rilke, das dem Werk zugleich seinen Titel verleiht –, während in das ‚Kleid‘ des Zebras ein griechischer Text eingewoben ist, ein Auszug aus den Tagebüchern von Seferis, der Teil des Stoffmusters wird. Die Wörter, die Buchstaben, sind nicht bloß Information – sie sind ihre DNA.

Sie sind Erinnerung, Identität, Sprache. Die beiden Figuren stehen nicht einfach nebeneinander – sie sind miteinander verflochten. Ihre Linien und ihre Buchstaben kreuzen sich und bilden ein gemeinsames Gewebe.

Zu ihren Füßen liegt die Zeitung TO VIMA. Sie bildet die Grundlage, den Boden, auf dem sie stehen: den Ort ihrer alltäglichen Begegnung und ihres gemeinsamen Weges. Die Zeitung, dieses vergängliche Stück Papier, das die Nachrichten des Tages übermittelt, wird hier zum verbindenden Element, zum Ort der Kommunikation.

Und darüber steht die Frage: ‚W or U Y or i‘. Sie formuliert das Dilemma von Identität und Entscheidung. Wer sind wir? Wohin gehen wir? W or U? ‚We or Us‘? Y or i? ‚You or I‘? Auf diese Fragen gibt es keine einfachen Antworten. Doch Maganiotis stellt sie und fordert uns dazu auf, über sie nachzudenken.

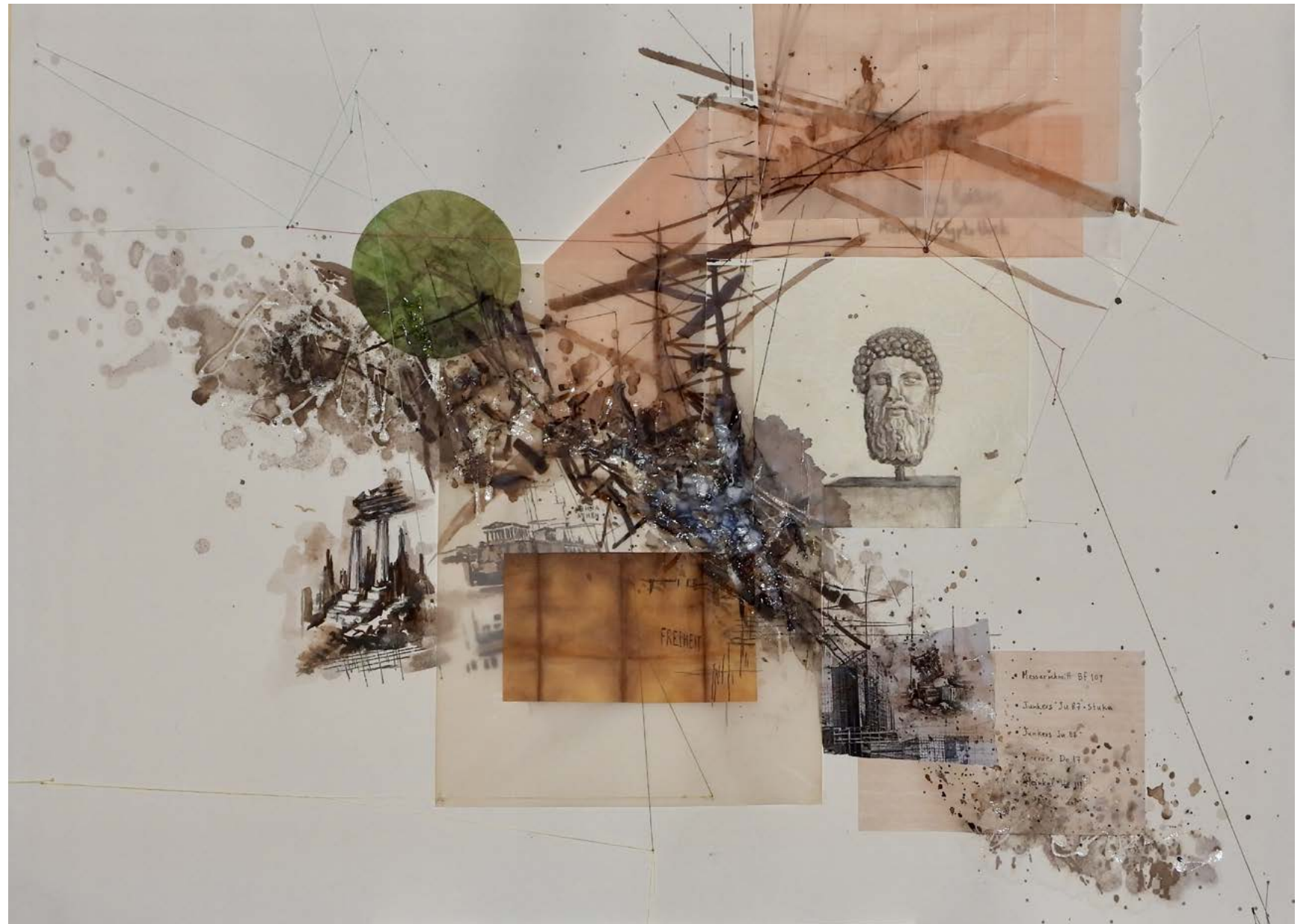
In diesem Werk ist die Freundschaft zwischen Griechen und Deutschen keine bloße Erklärung. Sie ist eine Realität, die Tag für Tag durch Kommunikation, Austausch und gegenseitiges Verständnis entsteht. Es ist die Begegnung zweier Kulturen, zweier Geschichten, die trotz ihrer Unterschiede einen gemeinsamen Boden finden.

Wie die beiden Figuren des Werkes sind auch Griechen und Deutsche miteinander verflochten. Ihre Linien und ihre Worte kreuzen sich. Und wie im Werk selbst ist auch diese Freundschaft kein statischer Zustand, sondern ein dynamischer Prozess – ein fortwährendes Bemühen um Verständnis und Respekt.

Mit der Sensibilität und Präzision eines Dichters zeigt uns Maganiotis, dass Freundschaft nicht einfach nur ein Wort ist, sondern eine Kunst – eine Kunst, die Geduld, Beharrlichkeit und Zuneigung erfordert. Und wie in seinem Werk kann auch diese Freundschaft etwas Schönes hervorbringen, etwas Einzigartiges, etwas, das die Grenzen von Zeit und Raum überschreitet.

Ελεάννα Μαρτίνου

Eleanna Martinou

Between the Frames | Memory In Negotiation

Μικτή τεχνική σε χαρτί, 50 × 70 cm

Mischtechnik auf Papier, 50 × 70 cm

Ελέαννα Μαρτίνου

Ένα εικαστικό δίκτυο μνήμης, όπου ελληνικά και γερμανικά σύμβολα, αρχιτεκτονικά ίχνη και αρχειακά θραύσματα συναντώνται και διασταυρώνονται. Οι γραμμές και οι χειρονομίες

λειτουργούν ως ίχνη μιας σύνθετης ιστορικής σχέσης, ανάμεσα στη μνήμη, τη σύγκρουση και την ελευθερία.

Eleanna Martinou

Ein visuelles Netzwerk der Erinnerung, in dem griechische und deutsche Symbole, architektonische Spuren und archivische Fragmente aufeinandertreffen und sich überschneiden.

Die Linien und Gesten fungieren als Spuren einer komplexen historischen Beziehung – im Spannungsfeld zwischen Erinnerung, Konflikt und Freiheit.

Σταυρούλα
Μιχαλοπούλου

Stavroula Michalopoulou

Between The Frames | Memory In Negotiation

Μικτή τεχνική, 30 x 40 εκ. (x 4)

Mischtechnik, 30 x 40 cm (x 4)

Η μνήμη δεν είναι ένα σταθερό αρχείο του παρελθόντος. Είναι ένας τόπος διαρκούς μεταμόρφωσης, όπου όσα θυμόμαστε, όσα ξεχνάμε και όσα επιστρέφουν απρόσμενα συναντιούνται. Όταν ένας άνθρωπος χάνεται, η παρουσία του αρχίζει σταδιακά να μετακινείται από την καθημερινότητα στη μνήμη και, με τον χρόνο, από τη μνήμη προς τη λήθη. Η εικόνα του αλλοιώνεται, οι λεπτομέρειες σβήνουν, η φωνή απομακρύνεται. Κι όμως, η απώλεια δεν σημαίνει απαραίτητα εξαφάνιση.

Υπάρχουν αντικείμενα που λειτουργούν σαν φορείς μνήμης. Ένα αντικείμενο που ανήκε σε κάποιον ή συνδέθηκε μαζί του μπορεί, χρόνια αργότερα, να γίνει η αφορμή για να επιστρέψει μια ολόκληρη παρουσία. Δεν θυμόμαστε μόνο το αντικείμενο· μέσα από αυτό θυμόμαστε τον άνθρωπο, μια χειρονομία, ένα βλέμμα, έναν χώρο, μια εποχή. Το αντικείμενο γίνεται έτσι ένα ίχνος που αντιστέκεται στη λήθη.

Στη συγκεκριμένη δουλειά, οι παλιές φωτογραφίες δεν παρουσιάζονται ως σταθερά

τεκμήρια του παρελθόντος. Φωτογραφίζονται μέσα από έναν καθρέφτη, με τη χρήση του χεριού και της φυσικής αντανάκλασης, χωρίς ψηφιακή επεξεργασία. Η εικόνα μετατοπίζεται, παραμορφώνεται, χάνεται και ταυτόχρονα επανεμφανίζεται. Ο καθρέφτης λειτουργεί σαν ένα δεύτερο βλέμμα πάνω στη μνήμη: δεν επιστρέφει το παρελθόν όπως ακριβώς ήταν, αλλά όπως μπορούμε σήμερα να το θυμηθούμε.

Έτσι, η φωτογραφία βρίσκεται σε μια διαρκή διαπραγμάτευση ανάμεσα στην παρουσία και την απουσία, ανάμεσα σε αυτό που διασώζεται και σε αυτό που χάνεται, ανάμεσα στο κάδρο και σε όσα παραμένουν έξω από αυτό. Ίσως τελικά η μνήμη να μην βρίσκεται μόνο σε αυτό που βλέπουμε, αλλά και σε αυτό που δεν μπορούμε πια να δούμε καθαρά. Και ίσως η λήθη να μην είναι το τέλος της μνήμης, αλλά ο χώρος μέσα στον οποίο αυτή συνεχίζει να επιστρέφει.

Erinnerung ist kein festes Archiv der Vergangenheit. Sie ist ein Ort ständiger Verwandlung, an dem das, woran wir uns erinnern, das, was wir vergessen, und das, was unerwartet zurückkehrt, aufeinandertreffen. Wenn ein Mensch stirbt, beginnt sich seine Präsenz allmählich aus dem Alltag in die Erinnerung zu verlagern und mit der Zeit von der Erinnerung ins Vergessen. Sein Bild verändert sich, Details verblassen, seine Stimme rückt in die Ferne. Und dennoch bedeutet Verlust nicht zwangsläufig Verschwinden.

Es gibt Gegenstände, die als Träger von Erinnerung fungieren. Ein Objekt, das jemandem gehörte oder mit einer Person verbunden war, kann Jahre später zum Anlass dafür werden, dass eine ganze Präsenz zurückkehrt. Wir erinnern uns nicht nur an den Gegenstand selbst; durch ihn erinnern wir uns an den Menschen, an eine Geste, einen Blick, einen Ort, eine Zeit. So wird das Objekt zu einer Spur, die sich dem Vergessen widersetzt.

In dieser Arbeit werden die alten Fotografien

nicht als unveränderliche Zeugnisse der Vergangenheit präsentiert. Sie werden durch einen Spiegel hindurch fotografiert, unter Einbeziehung der Hand und der natürlichen Reflexion, ohne digitale Bearbeitung. Das Bild verschiebt sich, verformt sich, verschwindet und taucht zugleich wieder auf. Der Spiegel funktioniert wie ein zweiter Blick auf die Erinnerung: Er gibt die Vergangenheit nicht so zurück, wie sie tatsächlich war, sondern so, wie wir uns heute an sie erinnern können.

So befindet sich die Fotografie in einem fortwährenden Aushandlungsprozess zwischen Anwesenheit und Abwesenheit, zwischen dem, was bewahrt wird, und dem, was verloren geht, zwischen dem Bildrahmen und all dem, was außerhalb von ihm bleibt.

Vielleicht liegt Erinnerung letztlich nicht nur in dem, was wir sehen, sondern auch in dem, was wir nicht mehr klar erkennen können. Und vielleicht ist das Vergessen nicht das Ende der Erinnerung, sondern jener Raum, in dem sie immer wieder zurückkehrt.

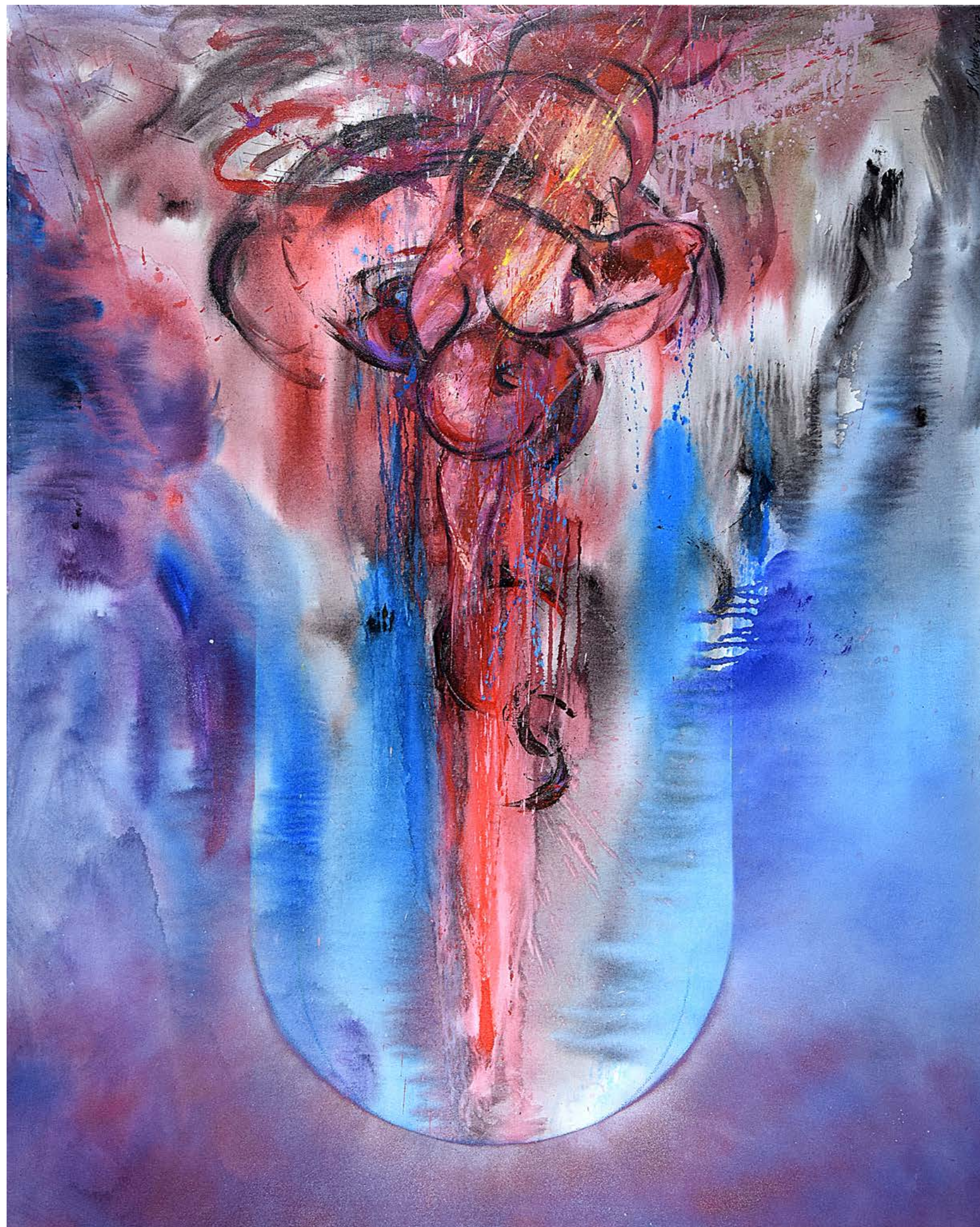
Κωνσταντίνος Μίχαλος

Konstantinos Michalos

Κάθοδος στο υποσυνείδητο | Abstieg ins Unterbewusste

Μικτή τεχνική σε καμβά, 150 × 120 εκ.

Mischtechnik auf Leinwand, 150 × 120 cm

Κωνσταντίνος Μίχαλος

Το έργο μπορεί να ιδωθεί ως μια κάθοδος στο υποσυνείδητο, εκεί όπου η ατομική εμπειρία συναντά τη συλλογική μνήμη. Η κεντρική, κατακόρυφη μορφή μοιάζει να αναδύεται και ταυτόχρονα να βυθίζεται σε έναν άμορφο, ψυχικό χώρο, σαν ίχνος μιας μνήμης που δεν ανήκει αποκλειστικά σε ένα άτομο.

Το μπλε και το μωβ περιβάλλον λειτουργεί σαν ένας χώρος σιωπής και λήθης, ενώ το κόκκινο μοιάζει να κρατά ζωντανό το ίχνος της μνήμης.

Η συλλογική μνήμη εμφανίζεται έτσι όχι ως ένα σταθερό αρχείο του παρελθόντος, αλλά ως μια ζωντανή και μεταβαλλόμενη δύναμη. Ό,τι έχει βιωθεί, χαθεί, καταπιεστεί ή ξεχαστεί συνεχίζει να επιστρέφει μέσα από σχήματα,

χρώματα και συναισθήματα. Οι σταγόνες και οι κάθετες ροές του χρώματος θυμίζουν χρόνο που κυλά προς τα κάτω, προς ένα βάθος όπου το προσωπικό και το συλλογικό παύουν να διαχωρίζονται.

Το έργο γίνεται επομένως μια «κάθοδος στο υποσυνείδητο»: μια εσωτερική διαδρομή προς εκείνο το αθέατο πεδίο όπου κατοικούν οι προσωπικές αναμνήσεις αλλά και τα βαθύτερα ίχνη της συλλογικής ανθρώπινης εμπειρίας. Η μορφή που βρίσκεται στο κέντρο δεν μοιάζει απλώς να απεικονίζει κάτι· μοιάζει να θυμάται. Και μέσα από αυτή τη διαδικασία, το παρελθόν επιστρέφει όχι ως εικόνα, αλλά ως αίσθηση.

Konstantinos Michalos

Das Werk kann als ein Abstieg ins Unterbewusste verstanden werden – dorthin, wo die individuelle Erfahrung auf das kollektive Gedächtnis trifft. Die zentrale, vertikale Form scheint zugleich aufzutauchen und zu versinken in einem formlosen seelischen Raum, wie die Spur einer Erinnerung, die nicht ausschließlich einem einzelnen Menschen gehört.

Die blaue und violette Umgebung wirkt wie ein Raum der Stille und des Vergessens, während das Rot die Spur der Erinnerung lebendig zu halten scheint.

Das kollektive Gedächtnis erscheint hier somit nicht als ein festes Archiv der Vergangenheit, sondern als eine lebendige und wandelbare Kraft. Was erlebt, verloren, verdrängt

oder vergessen wurde, kehrt weiterhin in Formen, Farben und Empfindungen zurück. Die Tropfen und vertikalen Farbflüsse erinnern an Zeit, die nach unten rinnt – in eine Tiefe, in der sich das Persönliche und das Kollektive nicht länger voneinander trennen lassen.

So wird das Werk zu einem „Abstieg ins Unterbewusste“: zu einem inneren Weg in jenes unsichtbare Feld, in dem sowohl persönliche Erinnerungen als auch die tieferen Spuren der kollektiven menschlichen Erfahrung wohnen. Die Gestalt im Zentrum scheint nicht einfach etwas darzustellen; sie scheint vielmehr zu erinnern. Und durch diesen Prozess kehrt die Vergangenheit nicht als Bild zurück, sondern als Empfindung.

Δημοσθένης Μπογιατζής

Dimosthenes Bogiatzes

Gun

Μικτή τεχνική, 90 × 25 × 15 εκ.
Mischtechnik, 90 × 25 × 15 cm

Το έργο μπορεί να ιδωθεί ως μια κάθοδος στο υποσυνείδητο, εκεί όπου η ατομική εμπειρία συναντά τη συλλογική μνήμη. Η κεντρική, κατακόρυφη μορφή μοιάζει να αναδύεται και ταυτόχρονα να βυθίζεται σε έναν άμορφο, ψυχικό χώρο, σαν ίχνος μιας μνήμης που δεν ανήκει αποκλειστικά σε ένα άτομο.

Το μπλε και το μωβ περιβάλλον λειτουργεί σαν ένας χώρος σιωπής και λήθης, ενώ το κόκκινο μοιάζει να κρατά ζωντανό το ίχνος της μνήμης.

Η συλλογική μνήμη εμφανίζεται έτσι όχι ως ένα σταθερό αρχείο του παρελθόντος, αλλά ως μια ζωντανή και μεταβαλλόμενη δύναμη. Ό,τι έχει βιωθεί, χαθεί, καταπιεστεί ή ξεχαστεί συνεχίζει να επιστρέφει μέσα από σχήματα,

χρώματα και συναισθήματα. Οι σταγόνες και οι κάθετες ροές του χρώματος θυμίζουν χρόνο που κυλά προς τα κάτω, προς ένα βάθος όπου το προσωπικό και το συλλογικό παύουν να διαχωρίζονται.

Το έργο γίνεται επομένως μια «κάθοδος στο υποσυνείδητο»: μια εσωτερική διαδρομή προς εκείνο το αθέατο πεδίο όπου κατοικούν οι προσωπικές αναμνήσεις αλλά και τα βαθύτερα ίχνη της συλλογικής ανθρώπινης εμπειρίας. Η μορφή που βρίσκεται στο κέντρο δεν μοιάζει απλώς να απεικονίζει κάτι· μοιάζει να θυμάται. Και μέσα από αυτή τη διαδικασία, το παρελθόν επιστρέφει όχι ως εικόνα, αλλά ως αίσθηση.

Das Werk kann als ein Abstieg ins Unterbewusste verstanden werden – dorthin, wo die individuelle Erfahrung auf das kollektive Gedächtnis trifft. Die zentrale, vertikale Form scheint zugleich aufzutauchen und zu versinken in einem formlosen seelischen Raum, wie die Spur einer Erinnerung, die nicht ausschließlich einem einzelnen Menschen gehört.

Die blaue und violette Umgebung wirkt wie ein Raum der Stille und des Vergessens, während das Rot die Spur der Erinnerung lebendig zu halten scheint.

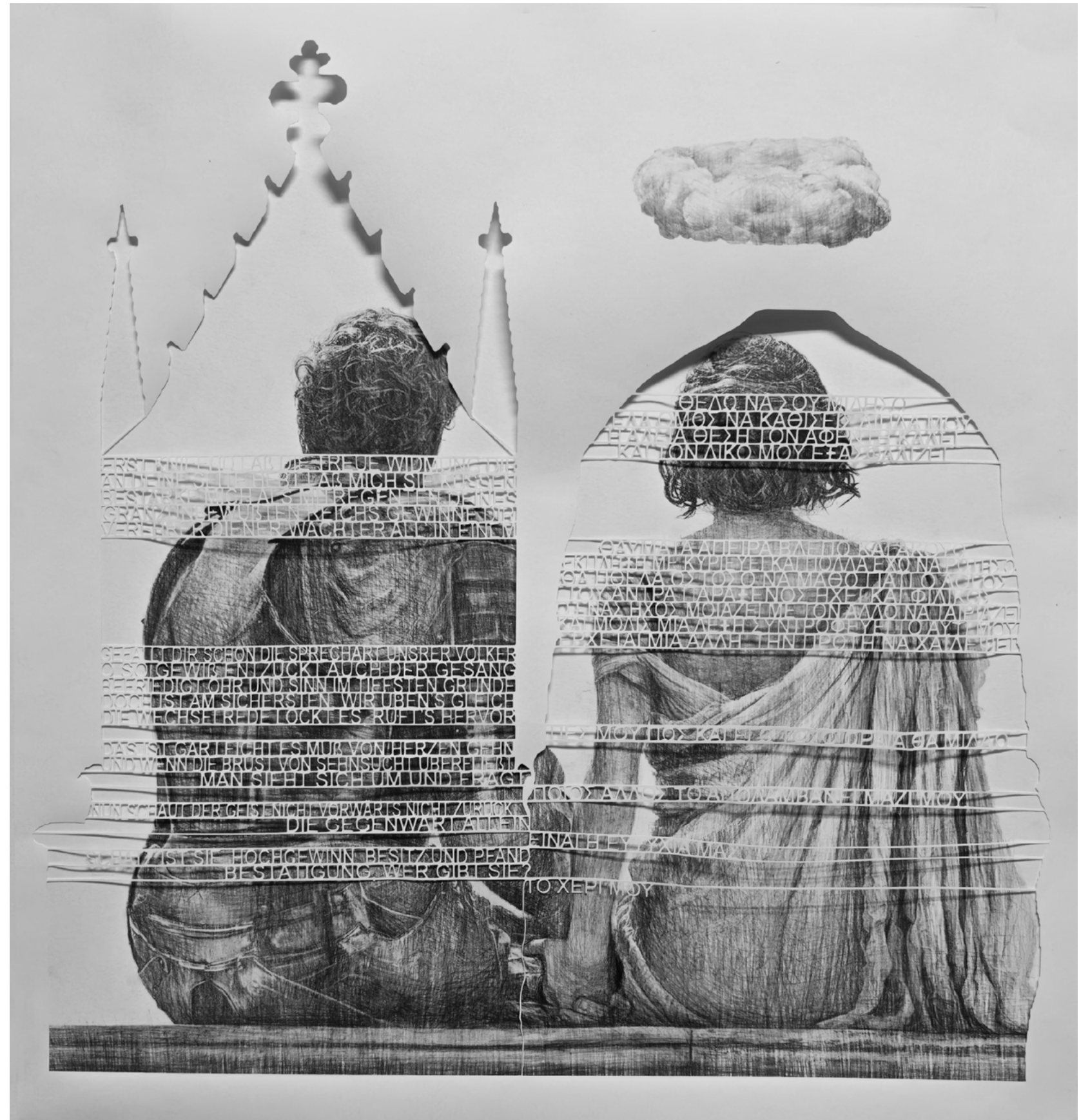
Das kollektive Gedächtnis erscheint hier somit nicht als ein festes Archiv der Vergangenheit, sondern als eine lebendige und wandelbare Kraft. Was erlebt, verloren, verdrängt

oder vergessen wurde, kehrt weiterhin in Formen, Farben und Empfindungen zurück. Die Tropfen und vertikalen Farbflüsse erinnern an Zeit, die nach unten rinnt – in eine Tiefe, in der sich das Persönliche und das Kollektive nicht länger voneinander trennen lassen.

So wird das Werk zu einem „Abstieg ins Unterbewusste“: zu einem inneren Weg in jenes unsichtbare Feld, in dem sowohl persönliche Erinnerungen als auch die tieferen Spuren der kollektiven menschlichen Erfahrung wohnen. Die Gestalt im Zentrum scheint nicht einfach etwas darzustellen; sie scheint vielmehr zu erinnern. Und durch diesen Prozess kehrt die Vergangenheit nicht als Bild zurück, sondern als Empfindung.

Ισμήνη Μπονάτσου

Ismini Bonatsou

Όμο με ώμο | Schulter an Schulter

Μολύβι και κοπτική σε χαρτί, 50×52 εκ.

Bleistift und Scherenschnitt auf Papier, 50 × 52 cm

Το έργο βασίζεται στον Φάουστ, Δεύτερο Μέρος, Γ΄ Πράξη, «Ελένη» του Johann Wolfgang von Goethe.

Σε πρώτο πλάνο διαγράφονται τα περιγράμματα δύο θρόνων, ενός μεσαιωνικού και ενός αρχαιοελληνικού, ενώ ανάμεσα διακρίνεται απόσπασμα από τον διάλογο του Φάουστ με την Ελένη: τα λόγια του Φάουστ στα γερμανικά, από το πρωτότυπο του Goethe, και της Ελένης σε ελληνική απόδοση*. Λόγια που συναντώνται και αλληλοσυμπληρώνονται δημιουργώντας κοινή γλώσσα. Στο ίδιο επίπεδο εμφανίζεται το σύννεφο, προαναγγέλλοντας την επικείμενη εξαφάνισή τους —όπως στον Goethe— όπου το σώμα της Ελένης χάνεται και τα ενδύματά της μεταμορφώνονται σε σύννεφα, που παίρνουν μαζί τους τον Φάουστ.

Σε δεύτερο πλάνο, ο Φάουστ με την πανοπλία και η Ελένη με τον χιτώνα στέκονται «ώμο με ώμο, γόνατο με γόνατο, κρατώντας ο ένας το

χέρι του άλλου»: μια παράκεντρη, παράταιρη, φαντασιακή συνύπαρξη που δημιουργεί ένα κοινό, αλλά πρόσκαιρο, παρόν. Η σκηνή παραπέμπει στον φιλελληνισμό του Goethe και στη συνάντηση του γερμανικού στοιχείου με το ελληνικό κλασικό. Οι μορφές, ιδωμένες από πίσω, αποτελούν αναφορά στον Caspar David Friedrich και στον κοινό ορίζοντα που ανοίγεται μπροστά τους.

Το παρόν της συνάντησης θα γίνει απουσία και μνήμη: οι θέσεις θα μείνουν άδειες και πάλι, στη διάθεση όσων θελήσουν ξανά να δημιουργήσουν μια γλώσσα κοινή, να σταθούν ώμο με ώμο, hand in hand, και να κοιτάξουν προς την ίδια κατεύθυνση.

Τι βλέπουν άραγε; Τι θα δουν;

* Η ελληνική απόδοση βασίζεται στο γερμανικό πρωτότυπο, με αναφορά στη μετάφραση του Πέτρου Μάρκαρη.

Das Werk basiert auf Faust. Der Tragödie zweiter Teil, 3. Akt, „Helena“ von Johann Wolfgang von Goethe.

Im Vordergrund zeichnen sich die Umrissse zweier Throne ab – eines mittelalterlichen und eines altgriechischen –, während dazwischen ein Auszug aus dem Dialog zwischen Faust und Helena zu erkennen ist: die Worte Fausts auf Deutsch, aus dem Original von Goethe, und die Worte Helenas in griechischer Übertragung*. Worte, die einander begegnen und sich gegenseitig ergänzen, indem sie eine gemeinsame Sprache schaffen. Auf derselben Ebene erscheint auch die Wolke, die ihr bevorstehendes Verschwinden ankündigt – wie bei Goethe –, wo Helenas Körper sich auflöst und ihre Gewänder sich in Wolken verwandeln, die Faust mit sich forttragen.

Im Hintergrund stehen Faust in seiner Rüstung und Helena in ihrem Chiton „Schulter an Schulter, Knie an Knie, einander die Hände haltend“: eine exzentrische, ungleiche, imaginäre Form des Miteinanders,

die eine gemeinsame, jedoch nur flüchtige Gegenwart entstehen lässt. Die Szene verweist auf Goethes Philhellenismus und auf die Begegnung des deutschen Elements mit der griechischen Klassik. Die von hinten dargestellten Figuren stellen zugleich einen Verweis auf Caspar David Friedrich und auf den gemeinsamen Horizont dar, der sich vor ihnen eröffnet.

Die Gegenwart dieser Begegnung wird zu Abwesenheit und Erinnerung werden: Die Plätze werden erneut leer bleiben, offen für all jene, die wieder eine gemeinsame Sprache schaffen, Schulter an Schulter, hand in hand, stehen und in dieselbe Richtung blicken wollen.

Was sehen sie wohl?

Was werden sie sehen?

* Die griechische Fassung basiert auf dem deutschen Originaltext, unter Bezugnahme auf die Übersetzung von Petros Markaris.

Ανδρέας Νικολαΐδης

Andreas Nikolaides

1. Πολιτισμοί / Kulturen

Φωτιά σε χαρτί, 55 × 33 εκ.
Feuer auf Papier, 55 × 33 cm

2. Επανασύνδεση / Wiederverbindung

Φωτιά σε χαρτί, 77 × 34 εκ.
Feuer auf Papier, 77 × 34 cm

3. Το τρένο / Der Zug

Φωτιά σε χαρτί, 39 × 46 εκ.
Feuer auf Papier, 39 × 46 cm

1

2

3

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ

Άνθρωποι περνούν.
Άλλοι μένουν, άλλοι χάνονται.

Κουβαλούν γλώσσες,
μνήμες, εικόνες και όνειρα.

Συναντιούνται.
Απομακρύνονται.
Πάντα κάτι μένει.

ΤΟ ΤΡΕΝΟ

Στέκονται και περιμένουν.

Ίσως ακούγεται ένας ήχος.
Το τρένο μπορεί να έρχεται.
Μπορεί να πέρασε.
Μπορεί να μην περάσει ποτέ.

Κανείς δεν φεύγει.
Κανείς δεν ξέρει πόσο θα περιμένει.

ΕΠΑΝΑΣΥΝΔΕΣΗ

Οι αποστάσεις άλλοτε μεγαλώνουν, άλλοτε
μικραίνουν.

Ανάμεσα στους ανθρώπους μένει πάντα ένας
χώρος,
ένα βλέμμα, μια λέξη, ένα βήμα,
μπορούν να τον διασχίσουν.

Και τότε αυτό που ήταν μακριά
βρίσκεται ξανά απέναντι.
Όχι όπως πριν.
Αλλά αρκετά κοντά για να αρχίσει ίσως μια
νέα ιστορία.

KULTUREN

Menschen ziehen vorüber.
Manche bleiben, andere verschwinden.

Sie tragen Sprachen,
Erinnerungen, Bilder und Träume mit sich.

Sie begegnen einander.
Sie entfernen sich voneinander.
Etwas bleibt immer zurück.

DER ZUG

Sie stehen da und warten.

Vielleicht ist ein Geräusch zu hören.
Der Zug könnte kommen.
Vielleicht ist er schon vorbeigefahren.
Vielleicht wird er niemals kommen.

Niemand geht fort.
Niemand weiß, wie lange er warten wird.

WIEDERVERBINDUNG

Manchmal werden die Entfernungen größer,
manchmal kleiner.

Zwischen den Menschen bleibt immer ein
Raum,
ein Blick, ein Wort, ein Schritt
können ihn überwinden.

Und dann steht das, was weit entfernt war,
plötzlich wieder gegenüber.
Nicht wie zuvor.

Aber nah genug, damit vielleicht
eine neue Geschichte beginnen kann.

Μαρία Παπατζέλου

Maria Papatzelou

Οικεία Μνήμη | Vertraute Erinnerung

Μικτή τεχνική (επικολλημένοι χάρτες, χρωματιστά μολύβια, μελάνια, ακρυλικά, μονοτυπία, πάνω σε χειροποίητο ιαπωνικό washi χαρτί κολλημένο σε καμβά.), 50 × 100 εκ.

Mischtechnik (aufgeklebte Landkarten, Buntstifte, Tusche, Acrylfarben und Monotypie auf handgeschöpftem japanischem Washi-Papier, auf Leinwand kaschiert), 50 × 100 cm

Μαρία Παπατζέλου

Γεννήθηκα στην Γερμανία το 1974, αλλά επιστρέψαμε στην Ελλάδα οικογενειακώς όταν ήμουν μόλις δυόμιση ετών.

Δεν έχω καμία μνήμη από τότε, μόνο κάποιες παλιές φωτογραφίες και όλες τις διηγήσεις των γονιών μου από την παραμονή μας εκεί.

Μεγαλώνοντας ένωθα μια σύνδεση με τον γενέθλιο τόπο, έμαθα γερμανικά στην εφηβεία μου και ταξίδεψα δυό φορές στη Γερμανία και μάλιστα τη μία στο Αμβούργο, στην πόλη όπου

είχα ζήσει τα πρώτα χρόνια της ζωής μου και ταξιδεύοντας εκεί ένιωσα οικείο τον χώρο, σαν μια άλλη, μακρινή πατρίδα.

Το έργο μου “Οικεία Μνήμη” διαπραγματεύεται αυτό ακριβώς, το πως η μνήμη μας ενσωματώνει θραύσματα εικόνων που αναδύονται από τις διηγήσεις και τις μνήμες άλλων για το παρελθόν μας, οι οποίες δημιουργούν μέσα μας έναν προσωπικό “ οικείο” χάρτη μνήμης, ο οποίος καταλήγει να γίνεται τελικά και δική μας αναφορά, το προσωπικό μας αφήγημα.

Maria Papatzelou

Ich wurde 1974 in Deutschland geboren, doch meine Familie und ich kehrten nach Griechenland zurück, als ich gerade zweieinhalb Jahre alt war.

Ich habe keinerlei eigene Erinnerungen an diese Zeit – nur einige alte Fotografien und die Erzählungen meiner Eltern über unseren damaligen Aufenthalt dort.

Als ich älter wurde, spürte ich eine Verbindung zu meinem Geburtsort. In meiner Jugend lernte ich Deutsch und reiste zweimal nach Deutschland, einmal davon nach Hamburg, in die Stadt, in der ich die ersten Jahre meines Lebens verbracht hatte. Als ich

dorthin zurückkehrte, erschien mir der Ort auf eigentümliche Weise vertraut – wie eine andere, weit entfernte Heimat.

Mein Werk „Vertraute Erinnerung“ setzt sich genau damit auseinander: mit der Frage, wie unser Gedächtnis Fragmente von Bildern in sich aufnimmt, die aus den Erzählungen und Erinnerungen anderer über unsere eigene Vergangenheit hervorgehen. Diese Fragmente formen in uns eine persönliche, „vertraute“ Landkarte der Erinnerung, die schließlich auch zu unserem eigenen Bezugspunkt und zu unserer persönlichen Erzählung wird.

Κωνσταντίνος Τόλης

Konstantinos Toles

Όταν ο χώρος έγινε χρόνος / Als der Raum zur Zeit wurde

Ακρυλικά σε καμβά, 125 × 145 εκ.,
Acryl auf Leinwand, 125 × 145 cm

Η εικαστική μου πρακτική στο έργο «Όταν ο χώρος έγινε χρόνος» (2000-2004) λειτουργεί ως μια χαρτογράφηση της αντίστασης στην τελική, κλειστή μορφή. Δουλεύοντας με αφορμή φωτογραφικά καρέ και δράσεις που σκόπιμα αφήνονται μετέωρες, η τετραετής διάρκεια παραγωγής του έργου μετατρέπεται σε φυσική ύλη. Η τελική εικόνα δεν προκύπτει από μια αυστηρά προαποφασισμένη σύνθεση, αλλά από τη συσσώρευση επιλογών, επιστροφών και ηθελημένων διακοπών της ζωγραφικής διαδικασίας. Αναδύεται έτσι μια οπτική γλώσσα που αποστασιοποιείται από την κυρίαρχη αφήγηση για να εστιάσει στα παραλειπόμενα και στα ίχνη της διαδρομής.

Στο πλαίσιο του Between The Frames, το έργο λειτουργεί ως σύμβολο του μεταιχμίου και της διαμεσολαβημένης μνήμης. Οι αυστηρές, σκούρες γραμμές του κιγκλιδώματος που διατέμνουν το έντονο ερυθρό φόντο δεν ορίζουν απλώς έναν φυσικό φραγμό, αλλά ένα οπτικό

σύνορο ανάμεσα σε διαφορετικές χρονικές στιγμές. Η αποσπασματική φιγούρα στο αριστερό τμήμα —ακέφαλη, μισο-ορατή και αποστασιοποιημένη— εκφράζει την εμπειρία που δεν διεκδικεί το προσκήνιο της μνήμης, αλλά παραμένει εγκλωβισμένη στο υπόβαθρο της συνείδησης, αποτυπώνοντας εικαστικά την έννοια της μη-ολοκλήρωσης.

Τελικά, το έργο δεν αναπαριστά έναν στατικό τόπο, αλλά τη βιωματική εμπειρία της συνεχούς ροής του χρόνου καθώς διαπερνά τον χώρο. Σε ένα περιβάλλον που απαιτεί άμεσες και ξεκάθαρες εικόνες, η ζωγραφική μου επιμένει να διατηρεί ζωντανό το αβέβαιο: τα υπολείμματα των δράσεων, τις παύσεις και τις ενδιάμεσες καταστάσεις. Μέσα από αυτή την αναζήτηση, η εικόνα λειτουργεί ταυτόχρονα ως εσωτερική κατάθεση και ως κριτική πάνω στον τρόπο με τον οποίο συγκροτούμε την πραγματικότητα από θραύσματα.

Meine künstlerische Praxis in dem Werk „Als der Raum zur Zeit wurde“ versteht sich als eine Kartografie des Widerstands gegen die endgültige, geschlossene Form. Ausgehend von fotografischen Einzelbildern und Handlungen, die bewusst in der Schwebe gehalten werden, verwandelt sich die vierjährige Entstehungsdauer des Werkes in physische Materie. Das endgültige Bild entsteht nicht aus einer streng im Voraus festgelegten Komposition, sondern aus der Anhäufung von Entscheidungen, Schichtungen und bewusst gesetzten Unterbrechungen des malerischen Prozesses. Auf diese Weise tritt eine visuelle Sprache hervor, die sich von der vorherrschenden Narration distanziert, um den Fokus auf das Ausgelassene und auf die Spuren des Weges zu richten.

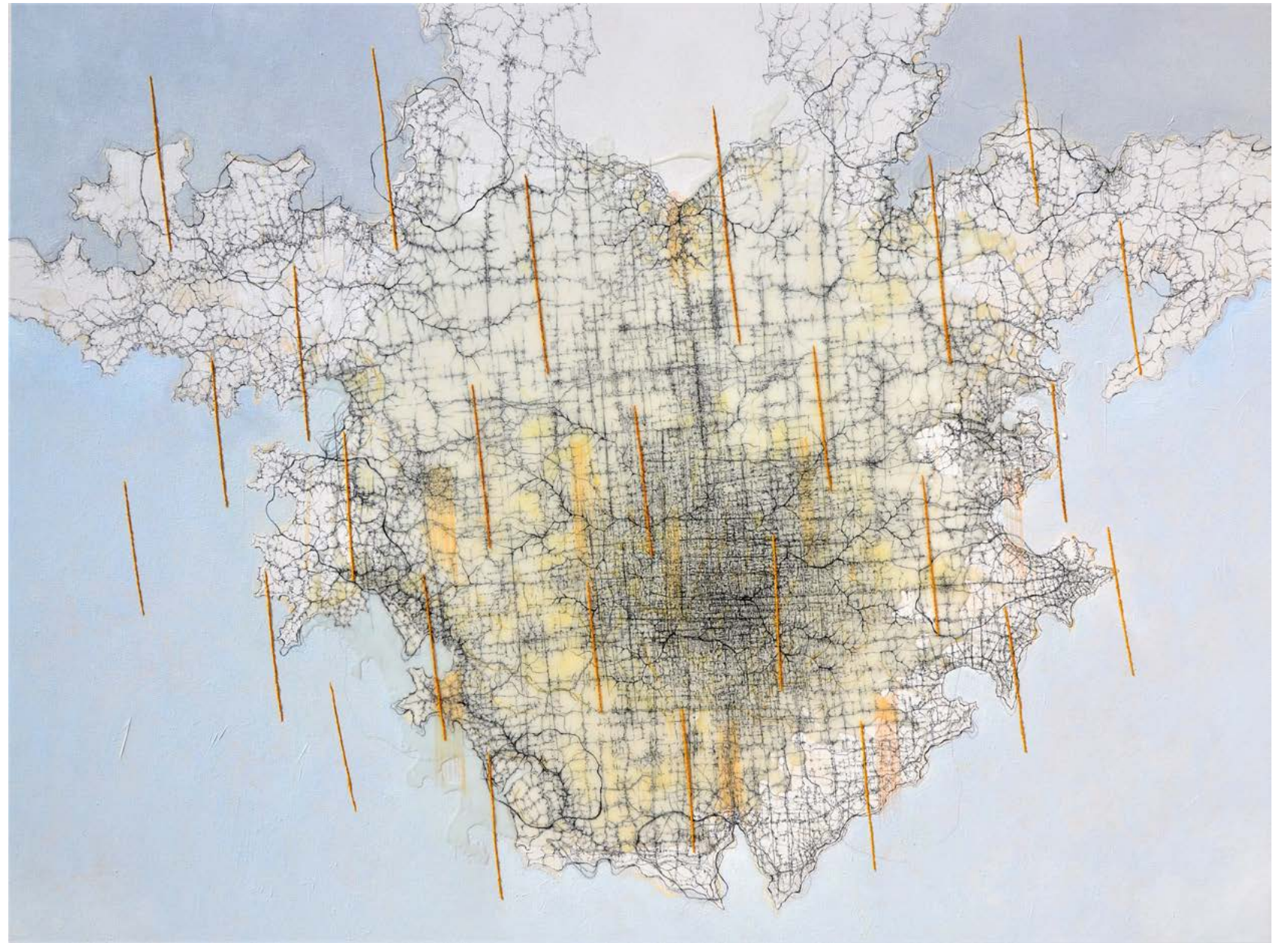
Im Kontext von Between The Frames fungiert das Werk als Symbol des Dazwischen und der vermittelten Erinnerung. Die strengen, dunklen Linien des Geländers, die den intensiven roten Hintergrund durchschneiden, markieren nicht

einfach eine physische Barriere, sondern eine visuelle Grenze zwischen unterschiedlichen Zeitmomenten. Die fragmentarische Figur im linken Bildteil – kopflos, halb sichtbar und distanziert – verkörpert eine Erfahrung, die nicht den Vordergrund der Erinnerung beansprucht, sondern im Hintergrund des Bewusstseins eingeschlossen bleibt und damit den Begriff der Nicht-Vollendung bildnerisch zum Ausdruck bringt.

Letztlich stellt das Werk keinen statischen Ort dar, sondern die gelebte Erfahrung des fortwährenden Flusses der Zeit, die den Raum durchdringt. In einem Umfeld, das unmittelbare und eindeutige Bilder verlangt, besteht meine Malerei darauf, das Ungewisse lebendig zu halten: die Überreste von Handlungen, die Pausen und die Zwischenzustände. Durch diese Suche fungiert das Bild zugleich als innere Aussage und als Reflexion darüber, auf welche Weise wir Wirklichkeit aus Fragmenten zusammensetzen.

Γιάννης Χρηστάκος

Giannis Christakos

Όξινη Βροχή / Saurer Regen

Μολύβια, λάδια, υγρό γυαλί, σε καμβά, 90 × 120 εκ.

Bleistift, Öl, Flüssigglas auf Leinwand, 90 × 120 cm

Αυτόαναφορικές γεωγραφίες

Πρωτεύοντα ρόλο στα έργα μου κατέχει η ιδέα της μεταμόρφωσης. Τα χαρτογραφικά σχήματα, ιχνογραφημένα με μολύβι, μεταλλάσσονται σχεδόν μαγικά σε ρίζες, κλαδιά, αγκάθια και φύλλα δέντρων και φυτών, γεμάτα νευρώσεις. Μεταμορφώνονται ακόμη σε ανθρώπινες αρτηρίες, νευρώνες, δενδρίτες και αποφυάδες, ενώ ανακαλούν τις ρυτίδες του ανθρώπινου σώματος. Έτσι, ο χάρτης γίνεται μια ποιητική αλληγορία για το πέρασμα του χρόνου, τη φθορά, αλλά και τη δύναμη της μνήμης.

Η μνήμη του πατέρα μου, σταθμάρχη, της μητέρας μου, μοδίστρας, και της γιαγιάς μου, κεντήστρας, διαπερνά το ατελιέ μου: το πρώην εργαστήριο ραπτικής της μητέρας μου, μέρος του πατρικού μας σπιτιού, το οποίο βρισκόταν στο οικογενειακό σπίτι της μητέρας μου, κατεστραμμένο από τους γερμανικούς βομβαρδισμούς. Ο χώρος αυτός είναι, αναπόφευκτα, εμποτισμένος με βαριές μνήμες του πολέμου και της Γερμανικής Κατοχής, αλλά και με τις μνήμες της παιδικής μου ηλικίας: αφηγήσεις, παιχνίδια, γέλια, ήχους, εικόνες και μυρωδιές.

Μέσα σε αυτόν τον χώρο, όπου η πατίνα του χρόνου είναι ακόμη έντονη, δημιουργώ τους γεωγραφικούς μου χάρτες. Οι χαρτογραφικές φόρμες μοιάζουν άλλοτε με περίτεχνες δαντέλες και κεντήματα και άλλοτε με σιδηροδρομικά δίκτυα. Γίνονται διαδρομές που αφη-

γούνται φαντασιακά ή πραγματικά ταξίδια, τα οποία ανασύρονται μέσα από τα στρώματα της μνήμης.

Η ζωγραφική μου πρακτική βασίζεται στην ακρίβεια, την πολλαπλή επεξεργασία, την επιμονή που αγγίζει τα όρια της εμμονής, τη λεπτομέρεια, τη χειροναξία και την επανάληψη. Είναι μια επίπονα χρονοβόρα διαδικασία, που απαιτεί χρόνο, υπομονή και σωματική παρουσία. Ακριβώς αυτή η διαδικασία συναντά τις σιωπηλές γυναίκες της παιδικής μου μνήμης, εκείνες που μετρούσαν τη μοναξιά τους κεντώντας ή πλέκοντας με μεταξένιο νήμα και πολύχρωμες κλωστές, καθισμένες στο ξωπόρτι το σούρουπο.

Κάπως έτσι φτάνει ως τα αυτιά μου η σιωπηλή σκέψη αυτών των μαυροφορεμένων γυναικών από το μανιάτικο χωριό του πατέρα μου. Η εσωτερική τους συνομιλία με τον εαυτό τους και με τις μνήμες τους δεν αφορά μόνο την προσωπική τους ιστορία. Αφορά τη μνήμη μιας γενιάς, μιας κοινότητας, μιας ολόκληρης γενεαλογίας· τη συλλογική μνήμη που διασχίζει αιώνες.

Μνήμη που συχνά πονάει.

Και μέσα από αυτήν, ο χάρτης παύει να είναι απλώς μια απεικόνιση ενός τόπου. Γίνεται ίχνος, σώμα, ρίζα και δίκτυο· ένας ζωντανός τόπος όπου ο χρόνος, η απώλεια, η διαδρομή και η μνήμη μεταμορφώνονται σε εικόνα.

Selbstreferenzielle Geografien

Eine zentrale Rolle in meinen Arbeiten spielt die Idee der Verwandlung. Die mit Bleistift nachgezeichneten kartografischen Formen verwandeln sich beinahe magisch in Wurzeln, Äste, Dornen und Blätter von Bäumen und Pflanzen, durchzogen von feinen Aderstrukturen. Sie werden ebenso zu menschlichen Arterien, Neuronen, Dendriten und Fortsätzen und erinnern zugleich an die Falten des menschlichen Körpers. So wird die Karte zu einer poetischen Allegorie auf das Vergehen der Zeit, auf Vergänglichkeit, aber auch auf die Kraft der Erinnerung.

Die Erinnerung an meinen Vater, einen Bahnhofsvorsteher, an meine Mutter, eine Schneiderin, und an meine Großmutter, eine Stickerin, durchdringt mein Atelier: die ehemalige Nähwerkstatt meiner Mutter, Teil unseres Elternhauses, das sich im Familienhaus meiner Mutter befand und durch deutsche Bombardierungen zerstört wurde. Dieser Ort ist unweigerlich von schweren Erinnerungen an den Krieg und die deutsche Besatzung geprägt, zugleich aber auch von den Erinnerungen an meine Kindheit: von Erzählungen, Spielen, Lachen, Klängen, Bildern und Gerüchen.

In diesem Raum, in dem die Patina der Zeit noch immer deutlich spürbar ist, entstehen meine geografischen Karten. Die kartografischen Formen erinnern manchmal an kunstvolle Spitzen und Stickereien, ein anderes Mal an Eisenbahnnetze. Sie werden zu Wegen

und Routen, die von imaginären oder realen Reisen erzählen, die aus den Schichten der Erinnerung wieder hervortreten.

Meine malerische Praxis basiert auf Präzision, wiederholter Bearbeitung, einer Beharrlichkeit, die bis an die Grenze der Obsession reicht, auf Detailgenauigkeit, Handarbeit und Wiederholung. Es ist ein mühsamer und zeitintensiver Prozess, der Zeit, Geduld und körperliche Präsenz verlangt. Gerade dieser Prozess begegnet den stillen Frauen meiner Kindheitserinnerungen – jenen Frauen, die ihre Einsamkeit maßen, indem sie mit Seidenfäden und bunten Garnen stickten oder strickten, während sie in der Dämmerung vor der Haustür saßen.

Auf diese Weise scheint die stille Gedankenwelt jener schwarz gekleideten Frauen aus dem maniotischen Dorf meines Vaters bis zu mir vorzudringen. Ihr innerer Dialog mit sich selbst und mit ihren Erinnerungen betrifft nicht nur ihre persönliche Geschichte. Er betrifft die Erinnerung einer Generation, einer Gemeinschaft, einer ganzen Genealogie – ein kollektives Gedächtnis, das Jahrhunderte durchquert.

Eine Erinnerung, die oft schmerzt.

Und durch sie hört die Karte auf, lediglich die Darstellung eines Ortes zu sein. Sie wird zur Spur, zum Körper, zur Wurzel und zum Netzwerk – zu einem lebendigen Ort, an dem sich Zeit, Verlust, Weg und Erinnerung in ein Bild verwandeln.

